REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminecă 6.)

„GAZETA" iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 30.—Anul LXX. Brașov, Vineri 9 (22) Februarie. 1907.

Germanii și Rușii.

Diua de 19 Februarie a fost o di însemnată pentru cele două mai mari împărății din Europa, pentru Germania și Rusia.

In Berlin capitala imperiului german s'a întrunit la 19 Februarie noul parlament fiind deschis de către împăratul Wilhelm printr'un discurs al tronului.

In acest discurs se vorbește în modul obicinuit de pacea ce domnește și de speranța că ea va fi susținută și în viitor; se vorbește apoi de „bunele și corectele" raporturi cu toate puterile și de „vechile și cordialele" legături cu aliații.

Totodată mesagiul împărătesc arată schimbarea ce s'a făcut în urma nouălor alegeri, eșind întărite din aceste alegeri partidele liberale „naționale". Faptul că partidul socialist care e privit ca antinațional, a pierdut aproape jumătate din mandatele ce le-a avut în parlamentul trecut e considerat ca o isbândă a simțului național în sânul poporului german și împăratul a dat să cunoască că printr'asta crede asigurate destinele patriei.

Germania, mai ales după războiul ruso-japonez și după turburările dinăuntrul marelui imperiu al țarilor, are un rol de căpetenie în concertul statelor europene. De aceea e de mare însemnătate pentru politica imperialistă germană, că guvernul se simte mai tare în urma grupărilor de partide din noul parlament.

Pentru Rusia 19 Febr. avù și mai mare însemnătate, căci în aceasta di s'au început acolo alegerile pentru Dumă dela cari va atârna desvoltarea cea mai apropiată a lucrurilor în interiorul împărăției.

Guvernul rusesc a făcut ce numai a putut pentru-ca să fie aleasă noua Dumă după dorința lui, așa ca majoritatea să fie gata a face ceea-ce i-se va șopti de către stăpânire. Dar în lupta cu autocrația și cu birocratismul despotic se pare că vor învinge cu desăvârșire aceia cari doresc ca constituțiunea să nu fie numai o vorbă goală pe hârtie, ci să între în viață în adevăratul înțeles al cuvântului.

In Rusia alegerile nu se fac direct, ci prin așa numiții electori. S'au ales adecă mai întâi acei bărbați cari sunt chemați să aleagă pe deputați. Cu totul aveau să fie aleși 5794 de electori. După calculațiunile făcute în urma alegerei acestor alectori se crede ca sigur, că partidele opoziționale vor avea majoritatea în viitoarea Dumă.

Imprejurarea aceasta e de mare importanță deoarece guvernul rusesc ori cât de mult ar dori să fie stăpân absolut pe situațiune, nu va putea să se joace și cu Duma aceasta, cum s'a jucat cu cea trecută pe care a disolvat'o și a împrăștiat'o.

Nu numai nemulțămirea adâncă din toată țara cu mersul lucrurilor, dar și relațiunile cu celelalte puteri și mai ales starea financiară a Rusiei, care se poate îndrepta și susținea numai cu ajutorul creditului ce-l va avea împărăția în străinătate, pretind ca să se facă odată rânduială și să se dea țărei constituția, ce i-a promis'o Țarul.

Francezii, cari în urma alianței ce au încheiat'o cu Rusia s'au grăbit de a da aliaților împrumuturi din ce în ce mai mari, au ajuns să fie creditorii Rusiei cu peste 10 miliarde. „De aci încolo nu le vom da Rușilor nici un ban", dic Francezii la toate ocaziunile, „dacă guvernul rusesc nu ne va da garanțele neapărat de lipsă întroducând în țară stări regulate constituționale și punând astfel capăt turburărilor nesfârșite."

E învederat că guvernul Țarului trebue să țină samă de opiniunea creditorilor din afară, chiar de n'ar voi să țină samă de pretenziunle tot mai intețite ale propriilor supuși. Ori cât de sălbatică ar fi firea moscovitului, ajuns între aceste două focuri el totuși va trebui să se europeniseze și să dea poporului constituția mult dorită.

Revista politică.

In ședințele din săptămâna aceasta ale *dietei ungare* s'a desbătut și s'a votat proiectul de lege presentat de ministrul de comerciu Kossuth privitor la asigurarea amploiaților și funcționarilor comerciali în cas de boală și de accidente. In ședința de Luni dieta a suspendat imunitatea deputatului Dr. *Mihali*, deși comisiunea, negăsind nici o pricină de suspendare, propusese dietei să nu se suspendeze imunitatea dep. Mihali.

*

Earăși a ajuns *chestiunea pactului* într'un stadiu critic. De zece ani se tot trăgănează negocierile și tot nu s'a mai ajuns la o înțelegere definitivă. Tot numai cu prolungiri provizorice s'au ajutat până acum guvernele dualiste. Insă toate trebue să aibă un sfârșit. In anul acesta trebue să se încheie pactul, sau că cumetrii dualiști vor trebui să se ia de păr și să se despartă.

Lunia trecută Dr. Wekerle a fost la Viena și a conferit cu ministru-președintele austriac baron Beck, care i-a spus că Austriacii vor să încheie un pact pe timp de cel puțin două zeci de ani, căci n'ar avea nici un folos de-acolo, dacă s'ar încheia numai pe zece ani (1917). Se zice că miniștrii-presidenți s'au învoit ca timp de trei săptămâni să se amâne deciziunea, ca până atunci să se poată sfătui asupra modului cum s'ar putea ajunge mai curând la încheierea pactului. Austriacii amenință că dacă Ungurii vor face greutăți prea mari atunci sunt gata a o rupe mai bine de acum cu Ungaria, decât să mai aștepte 10 ani.

*

Ministrul de comerciu Francisc *Kossuth* a depus pe masa camerei actele ce le-a înstrăinat funcționarul I. *Hajdu* dela oficiu, ca să le dea lui *Lengyel* spre a le publica în „Nap". In aceste acte se arată sumele ce le-au primit 28 de foi maghiare din Budapesta și provincie ca *„paușale anuale"* pentru publicațiunile căilor ferate de stat. Aceste 28 de foi au primit în 1906 laolaltă suma de 164,000 coroane.

Un alt act vorbește despre cele 50,000 coroane ce s'au dat pe 5 ani succesivi ca stipendiu pentru studii sociologice cunoscutului născocitor al planului de împăciuire între coaliție și guvernul Fejervary, Carol Méray-Horváth.

Kossuth a luat în apărare ziarele maghiare, că nu din speculă au cerut și primit acelea sume. Dar aceste abia vor fi în stare să liniștească opiniunea publică, serios cugetătoare, asupra modului, cum se prădează la noi obolii crunți ai bieților contribuabili; nici părerea lui despre incoruptibilitatea presei evreo-maghiare nu o va împărtăși acea opiniune publică. Din contră lumea va fi tot mai mult de părerea deputatului Zoltan Lengyel, care afirmă că s'au cheltuit fără control milioane de coroane și că trebue dați pe față mișeii, cari au despoiat visteria publică.

Așa s'au risipit banii publici de zeci de ani. Acuma vede și guvernul, că trebue să pună odată capăt acestui sistem de „paușale" pentru favoriți și ministru președinte Wekerle a declarat în cameră, că va aduce un proiect de lege, prin care se va delătura cu totul acest sistem și se vor regula diferitele chestiuni relativ la pressă.

*

Marți *s'a deschis noua sesiune a „Reichstag"-ului imperiului german* printr'un mesagiu cetit de împăratul Wilhelm.

„Poporul german, a zis între altele Impăratul, a dovedit că voește ca onoarea și binele națiunei să fie păzite cu credință și energie. Cu un asemenea sentiment național, destinele patriei vor fi conduse spre binele ei. Sunt hotărît a respecta cu scrupulozitate toate drepturile și garanțiile acordate de constituțiune și am încrederea, că „Reichstag"-ul va men-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Gazel.

Pe poteca dela stână
Merg doi tineri mână 'n mână.

El voinic, înalt ca bradul,
Ea frumoasă ca o zână.

Ea purtând cătrință scurtă;
El pieptar cu flori de lână.

Dintre plopi răsare luna,
Liniștea-i pe sat stăpână,

Doar departe, nu știu unde,
Lătraturi de câni să 'ngână.

Ea se face că să duce,
El o roagă să rămână.

Dar o umbră îi pândește
Răzimată de fântână.

Ziua satu-i plin de vorbe;
Il umpluse o bătrână.

N'avù hârca altă grije?
Face-s'ar odat țărînă!

E. P.

Părtașul.

Soldatul Pintelie Gheorghe era învinuit că furase în Sâmbăta Paștilor câțiva saci cu orz și că apoi îi vânduse. Sentinela ce încuviințase aceasta era adusă înaintea conziliului ca părtașe la furt.

Vinovatul mărturisise hoția. El o îndepliuise pe când de sentinelă la orzărie era Neculai Oană, recrut din anul acela, un biet om luat în oaste pe nevăzute și pe care de șase luni de zile, de când venise, nu-l scosese nimenea din ceia ce știa el de acasă. De nepriceperea lui se feriseră toți comandanții de companie ca de foc, și-l lăsaseră la boi.

In săptămâna patimilor soldații fură învoiți pe acasă. De sărbători e greu să pui mâna pe un om mai acătărei, — rămân ciurucurile. S'a sbătut bietul aghiotant, în dreapta în stânga până a dat în grajd cu ochii de Neculai Oană, care vorbea cu boii lui, desmierdându-i pe grumaz. »Valeu! Oană neică, zise aghiotantul, Maica Domnului mi te scoase în cale. Vino 'ncoa zmeule, să se înarmez ca pe sfântul Gheorghe«. L'a înșfăcat de guler, l'a dus de l'a încins, i-a dat o armă și-un picior și l'a înfipt de sentinelă în poarta orzăriei, în ograda căreia rămăseseră câțiva saci plini afară din hambar. »Să nu lași nici pe Dumnezeu sfântul să între înăuntru, Oană băete, că a ta-i împărăția necuratului pe urmă«, îi mai zise aghiotantul și plecă.

De aici încolo să lăsăm să povestească Oană, întrebat la rându-i de către judecători.

El își duse mâna la cap în neștire, chip să salute, răcni: »S'trăiți«, trase aer mult în piept ca și cum s'ar fi pregătit să se cufunde în apă, apoi începu:

— »Acu eu, s'trăiți, eram pus de santinelă; era cald și mă uitam pe câmp și pe poarta de din dos văd, s'trăiți, că ieșiau boii. Le dăduse drumul nu știu cine, ori își luaseră ei lumea în cap, că eu vezi eram de *santinelă*, nu eram în grajd. Pe mine nu m'o răbdat inima să-i las în voia lor, că tot eu aveam să-i caut pe urmă prin meleaguri, că eu îs la boi la amândouă părechile. Da o păreche acuma n'o mai am pe samă de-o săptămână, că s'o dus cu a Ilincăi la cărat pietriș dela Ipate de supt dealul Râpoaiei. Eu îs din cealaltă parte de la Argieni, din vale de....

— »Nu mai bâigui; spune ce-ai făcut când ai văzut boii«, răcni colonelul.

Oană iar răsuflă adânc:

— »S'trăiți! Eu am văzut boii, am răzămat pușca de gard, și am împuns-o la fugă după dânșii de i-am întors. După ce i-am dus înapoi în grajd, i-am închis, am pus un bețișor în belciugul ușei, că zăvorul îi stricat, — l'o stricat Marin Dumitrache, bătul-ar Dumnezeu, și eu am *raportat*, da nu l'au dres că fierarul nu-i....«

— »Lasă pe ferar, tontule, spune ce ai făcut după ce ai închis boii! Te-ai dus la locul tău?«, răcni iar colonelul scos din fire.

— »M'am dus la locul meu, unde mă așezase domnul căprar«.

— »Căprarul, nu aghiotantul?«, întrebă un căpitan din conziliu.

— »Ba *aghiutantul*, domnul aghiutant, s'trăiți. Acu eu mai să adorm. Da n'am dormit, să mor domnule căpitan că n'am dormit, că de dormeam aș fi visat, și n'am visat nimic, zău n'am visat. Și numai ce vine deșca Gheorghe și dă să între

ţine şi va consolida, prin prevederea-i şi prin gătirea-i de luptă, poziţiunea noastră în mijlocul popoarelor civilizate. Grava criză din Africa de sud-vest şi est, este trecută, recunoştinţa patriei este asigurată vitejilor, cari în luptele cu un inimic şiret, îndărătnic, au menţinut gloria armelor germane.

Mesagiul anunţă, că se vor cere credite pentru consolidarea ministerului coloniilor şi pentru a se veni în ajutorul coloniilor, cari au suferit pagube în sudvestul Africei. Mesagiul anunţă, că se pregăteşte un proiect cu privire la crimele de les majestate. Situaţiunea politică dă garanţii că pacea va fi menţinută.

Vechile relaţiuni cordiale continuă a exista cu aliaţii noştri şi stăm în relaţiuni bune şi corecte cu celelalte puteri. Mesagiul menţionează tratatul încheiat cu Danemarca şi faptul, că s'a primit invitaţiunea participărei la a doua conferinţă dela Haga. Mesagiul termină dorind ca sentimentul naţional şi voinţa de a lucra, din cari au luat naştere „Reichstag"-ul actual, să prezideze la lucrările Adunărei pentru salvarea Germaniei.

*

Marţi s'au început în întreaga Rusia *alegerile generale pentru Duma.* Până eri dimineaţa au fost aleşi 104 deputaţi ai Dumei, dintre cari 4 monarchişti, 2 octobrişti, 1 moderat, 21 cadeţi (constituţionali), 18 social-democraţi, 3 membri ai partidului muncitor, 29 membri ai stângei extreme şi 23 naţionalişti. Din Varşovia se telegrafiază că în Polonia rusească a *învins pe toată linia partidul naţional polon.* Au fost aleşi 34 poloni naţionalişti şi 2 litvani. Se prevede, că şi la aceste alegeri generale va învinge opoziţia.

Terorismul de la Bocşa.

Joi seara după-ce apăruse numărul nostru poporal am primit o telegramă, prin care ni-se anunţase căderea deputatului naţionalist Dr. V. Branisce şi învingerea evreului Iulian Weiss. Acesta din urmă întrunise 1634 voturi faţă de 1108 voturi date pentru candidatul naţionalist.

Mulţi se vor întreba cum de s'a putut că într'un cerc românesc, în care majoritatea covârşitoare a alegătorilor e compusă din Români, să ajungă să fie ales deputat un jidan necunoscut — faţă de un bărbat român cunoscut în întreg cercul ca om care a lucrat şi a suferit pentru neamul său? Răspunsul la această întrebare ni-l dau cele petrecute şi săvârşite din partea stăpânirei în jurul acestei alegeri.

Iată ce scrie în privinţa aceasta foaia fraţilor noştri Bănăţeni „Drapelul":

Aşa »alegere« cum s'a făcut acum la Bocşa nu s'a mai făcut nici odată în Ungaria. Nici pe timpul lui Tisza bătrânul şi nici pe timpul lui Banffy. Alegerea aceasta este şi rămâne un »unicum« în felul său....

Kossuth, Apponyi şi Andrassy i-au promis lui Weiss acest mandat drept recompenză pentru serviciile ce le-a adus coaliţiunei pe timpul crizei. Iar el a aşteptat ca şefii coaliţiei să se ţină de vorbă. Şi s'au şi ţinut. Andrassy a pus aparatul administrativ şi jandarmii în mişcare, Apponyi a pus pe inspectorul regesc de şcoale în acţiune, Kossuth a pus societatea căilor ferate în picioare, de la Wekerle au exoperat intervenţia eficace a directorului de finanţe, iar pe Burdia l'au mobilizat cu toţii, ca să adoarmă conştiinţa naţională a conducătorilor.

Iar la alt loc:

N'a fost permis nici unui străin a intra în comune şi nici oamenilor din comune nu li-e era ertat a comunica unul cu altul. Unde erau doi oameni împreună, îi alungau jandarmii cu patul puştei, îi băteau, înjurau şi maltratau, fără ca bietul popor să găsească undeva remediu pentru suferinţele sale...

Bărbaţii de încredere ai partidului au fost puşi sub pază poliţială, încât fără de periclitarea vieţii lor nu puteau face nimic. Prin decise pretoriale, aprobate de vice-comite şi comunicate candidatului în scris, s'a interzis ca bărbaţii din alte comune să poată intra în vre-o comună pentru candidatul nostru. Unde totuşi a încercat unul sau altul a intra în comune a fost imediat arestat şi excortat, aşa că pe întreaga linie am fost condamnaţi la absolută nelucrare. Plecarea alegătorilor din comune la alegere s'a făcut sub exclusivul control al organelor administrative, nefiind altui nimănui ertat a fi de faţă la plecarea alegătorilor. Întreaga cale până la Bocşa a fost ocupată de jandarmi şi afară de organele administrative nu a fost nimănui ertat a veni în atingere cu alegătorii.

În Bocşa-română n'a fost ertat a intra alegătorilor înainte de oarele 7 dimineaţa. Aici au fost primiţi tot de organele oficiale administrative, cari îi împărţeau în partide fără ca oamenilor noştri de încredere să le fie permis a zice ceva. Calea la votare era ocupată de organele administrative, cari ţineau pe fiecare alegător în ochi şi până în faţa comisiei îi instruau cum au să voteze. Tot aşa ţineau în ochi pe alegători şi în faţa comisiei, unde îi ameninţau făţiş pe cei-ce cutezau să voteze cu candidatul nostru. Avem nenumărate probe şi documente la mână.

Pe când celor din partidul lui Weiss erau toate permise, până atunci alor noştri nu le era permis nimic. Toţi cei ce erau la Bocşa în ziua alegerii în partidul naţional era formal deţinuţi. Între asemenea împrejurări nu poate fi vorba de nici o acţiune, dar nici de libertate...

După toate aceste nu ne mai poate prinde mirarea de cele petrecute. Cei 1108 Români vrednici, cari au înfruntat toate ispitele şi cari aşa zicând, şi-au expus viaţa pentru candidatul naţionalist şi cari au preferit să ajungă mai bine în temniţe şi pe drumuri, merită prin urmare admiraţiune.

*

În şedinţa de eri a dietei ţării d-l deputat Coriolan Brediceanu a anunţat o interpelare în afacerea terorismului nemaipomenit ce s'a desfăşurat la alegerea de la Bocşa.

Din România.

Bucureşti, 7 Febr. v.

Reforma învăţământului superior. În mai multe rânduri s'au întrunit profesorii de universitate din Capitală şi chiar din Iaşi ca să protesteze contra proiectului de reformă a învăţământului superior prezentat camerii de actualul ministru al instrucţiunei publice, d-l Disescu.

Această reformă ar tinde la lărgirea atribuţiunilor ministrului în conducerea Universităţii.

Primejdia ar fi mare pe deoparte întrucât s'ar deschide drum mai larg ca până azi politicei în universitate. Ministrul ar putea înfiinţa catedre şi numi profesori fără consultarea senatului şi a consiliilor de facultate.

Chiar în privinţa acestei reforme, profesorii n'au fost consultaţi şi asta ar fi prima şi cea mai de căpetenie greşală a ministrului de curând venit la instrucţie.

Acum profesorii cer nici mai mult nici mai puţin decât retragerea proiectului, fapt care ar creia o situaţie încurcată pentru ministru.

O declaraţie a arătat plângerea şi hotărârea corpului profesoral d-lui Cantacuzino, primul-ministru, care cunoscând încă bine proiectul, a promis a se interesa de aproape, luând măsurile de cuviinţă. A cerut însă un memoriu, pe care l'au prezentat profesorii după o nouă consfătuire.

După cât se svoneşte d-l Disescu ar fi declarat că nu ţine la toate punctele din proiect, ci mai cu seamă (şi poate *numai*) la înfiinţarea doctoratului în drept.

Asta tot ar mai merge.

Congresul învăţătorilor orăşeni. E oare cum curios acest congres după acel al învăţătorilor rurali ţinut acum o lună numai la Focşani, mai cu seamă că institutorii (cei dela oraş) şi au avut congresul întrunit cu cel jubilar al întregului învăţământ la Sept. trecut.

În acest congres între altele tinde a se dovedi că şi institutorul are o activitate în afară de pereţii şcoalei, care după cum bine se ştie, a devenit o a doua datorie, un alt apostolat pentru învăţătorul de sat.

Şcoli de adulţi în adevăr există mai de mult şi în oraşe pe ici pe colo. Trebue să se recunoască totuşi faptul în deobşte cunoscut, că dragostea de muncă nu se cultivă tocmai mult la oraşe, precum la alţi profesionişti tot aşa la institutori, ale căror jertfe nu se pot asemăna cu ale învăţătorilor; în schimb pretenţiile de tot soiul sunt mult mai mari. Adevărat e că viaţa la oraş e mai grea.

În congres din păcate căuta a se pune în lumină cu o stăruinţă prea mare merite de tot soiul şi ca imediată consecinţă, răsplata. Din aceste pricini discuţiunile n'au putut avea înălţimea acelor din congresul ţinut la Focşani de ridicarea morală şi materială a *poporului* şi a învăţătorilor.

Lucrul mult dorit de toată lumea ar fi ca la drepturi ca şi la datorii, învăţătorul urban să meargă alături cu cel rural; aceasta pentru interesul lor şi al învăţământului. Ideia a fost susţinută în congres de un fost revisor-şcolar care însă nu s'a putut face ascultat.

Interprinderile străine. În legătură cu o broşură a d-lui Hoisescu a început să preocupe pe multă lume faptul, că în serviciul societăţilor străine se găsesc foarte puţini Români.

Acest lucru se întâmplă la fabrici, la societăţile financiare şi petrolifere, unde Românii sunt întrebuinţaţi mai mult ca logofeţi şi salahori, iar ca ingineri şi funcţionari rar dacă găseşti 5%.

S'ar cuveni din partea străinilor veniţi în România pentru exploatări mai multă pietate pentru pământul şi poporul, care ca nicăeri altundeva le pune la îndemână atâtea bogăţii.

Mişcarea meseriaşilor. De câteva săptămâni meseriaşii de toate breslele din Capitală ca şi din Provincie au pornit o mişcare serioasă pentru îmbunătăţirea soartei lor.

Cer între altele modificarea legei meseriaşilor, care lasă pe lucrător în prada patronului — şi în afară de asta are atâtea lipsuri.

Odată cu asta se cere respectarea repausului duminical, a cărui realizare întâmpină piedeci mai cu seamă în tipografiile ziarelor zilnice.

După multe întruniri ale tipografilor şi patronilor laolaltă, nu s'a putut ajunge la o înţelegere în mod hotărât.

La întrunirea ţinută Dumineca trecuta în sala mare a eforiei s'a discutat şi combătut actuala lege a meseriilor; s'a protestat contra înfiinţării unei fabrici de încălţăminte la Galaţi şi încurajării ce ar urma să-i dea statul în paguba micilor meseriaşi, cari azi lipsiţi de lucru, cu atât mai mult mâne vor fi striviţi de concurenţă.

Întrunirea s'a terminat cu o energică moţiune.

M.

Dela „Corporaţiunea Meseriaşilor" din Braşov.

Dumineca la oarele 3 p. m. s'a ţinut adunarea de constituire a nou înfiinţatei corporaţiuni a meseriaşilor din Braşov. Adunarea a fost presidată de comisarul industrial, d l Ioan *Dozsa,* care a deschis adunarea prin următorul discurs:

„Deschizând în calitate de comisar industrial, şedinţa de constituire a corporaţiunei industriale, ce acum se constitue în Braşov, mă simt îndemnat, ca cel puţin în conturi generale să arăt scopul şi însămnătatea deosebită a acestei corporaţiuni industriale pe teritoriul acestui oraş.

în orzărie. Eu îi zic: — »Mă deşcă, ce cauţi tu aici, că eu nici pe Dumnezeu nu-l las, mă, să intre«. Da el mă dă odată la o parte intră înăuntru, şi-mi spune: — »Tu nu ştii mă că trebue să duc orz pentru calul domnului Ghinărar? Dumnezeu e Dumnezeu, şi domnul Ghinărar e domnul Ghinărar«. De aşa — aşa-i am socotit eu, că alta nu ştiu, da asta o ştiu bine, că domnul ghinărar e tatăl nostru, s'trăiţi; şi l'am lăsat să ieie un sac. Când o eşit cu sacul afară, mi-o ştors o palmă de-am ameţit. O luat-o pe după gard şi ce-o fi făcut, ce-o fi dres, că se întoarce iar înapoi şi mai ia un sac. — »Câţi saci iei deşcă? îi întreb eu. — »Las că-i vedea tu. Să-i numeri«, mi-o răspuns. Şi când o trecut cu al doilea pe poartă, mi-o mai ştors o palmă şi a strigat: »Doi«. Când o mai venit pe urmă nu l'am mai întrebat de frică să nu mă mai bată. Da el tot mi o mai tras două palme, şi-o strigat: »Trei«, »Patru«. După al patrulea n'o mai venit, da şi pe mine m'o bufnit sângele pe nas«.

— »V'a să zică patru saci a furat?« întrebă colonelul.

— »Patru; câte palme am mâncat atâţia saci o furat s'trăiţi..... De schimbat, nu m'o schimbat decât hăt! târziu de tot, că prinsese să se spuzască cerul de stele, şi eu mă gândiam încă la boii mei că nu aveau ce mânca; — eu le dau de mâncare la vreme, ba-i duc şi la păscut în suhatul târgului, unde-s şi ceilalţi văcari«....

— »Bine, bine, cine te-a schimbat?«

— »Domnul căprar, ista, domnul aghiutant. Aflase şi dumnealui că Pintelie luase sacii că mi-o tras şi dânsul câteva palme, da fără să le numere, că mi le-o tras gîbit. Apoi m'o dus la închisoare. Şi-am stat închis, s'trăiţi, ia aşa de geaba, pentru mehenghiul ista de Pintelie. Da ce crezi tu mă (zise Oană întorcându-se spre vinovat) că eşti în satul lui Cremene, să furi orz şi să baţi oamenii în drum?«...

— »Unde te trezeşti aici? ţipă, colonelul. »Pentru ce i-ai dat drumul să intre în orzărie?«

— »Domnul Ghinărar e tatăl nostru, s'trăiţi. Cum să nu-l fi lăsat? Dumnezeu e Dumnezeu, şi domnul ghinărar e domnul ghinărar. Alta n'oi şti, da asta o ştiu bine. Cum să nu-l fi lăsat!«

Apoi începu să se roage:

— »Dacă Pintelie n'are de unde, tătuca dă cei patru saci înapoi, că tătuca are în hambar şi păpuşoiu, şi orz, şi grâu; zău că-i dă tătuca, numai să-şi scape băietul!«

Toţi zâmbiră, iar Pintelie puţni de râs. Oană îl zări, şi-i strigă printre lacrimi:

— »Te râzi măi deşcă, te râzi, nu ţi-ar mai călca piciorul pragul măică-ta şi-al tătâne-tău!«

. . . .

Conziliul a achitat pe Neculai Oană, cerându-i trimiterea înapoi la vatră, ca un om slab de minte ce era. Când i s'a spus că scăpase, nu-i venea să crează.

Dar pe Gheorghe Pintilie, care se ducea la închisoare, nu-l rădă inima să tacă, — întrebă râzând:

— »Ce ţi-o fi făcând boii, măi Onică?«

Oană tresări ca şi când şi-ar fi adus aminte de ceva, ochii i se luminară deodată, se întoarse, şi veni până în faţa lui Pintelie. Şi cum acesta din urmă şedea între cele două santinele îi zisă: — »Stai măi deşcă«, şi mai înainte să poată fi oprit, îi trânti o palmă straşnică.

Apoi, cu buzele întinse într'un zâmbet de nespusă mulţumire, ieşi încet pe uşă, scărpinându-şi palma cu care lovise.

(„Ramuri.") *M. Gârleanu.*

Lacrima „Domnului!"

Cum se resfiră undele în adierea primăvăratului zefir, aşa se resfirau gândurile mele în câmpul nemărginit al fantaziei.

Erau gândurile îngrijorate a-le tainicului viitor. Ele zidiau... şi dărâmau. Zidiau, însufleţite de nădejdea unui traiu mai bun şi mai uşor, palate pe sama fericirei ţăranului român ...ca apoi să le dărâme desnădăjduite de-o durere nealinată, de-o jale neînţeleasă...

Cât de frumoase erau palatele nădejdei şi cât de dureroase ruinele ei.

Munceşte bietul ţăran; munceşte ziulica 'ntreagă. Boişorii lui trag — nemâncaţi — carul ori plugul şi gem şi ei... şi geme şi stăpânul lor udând cu lacrimi ferbinţi şi cu sudori amare ogorul... şi geme şi pământul de sub picioare de jaea şi de durerea lui.

L'au uitat şi nu voesc să mai ştie de el domnii, stăpânii... numai Domnul Sfântul îl mai ştie cum trăeşte, numai El îi cunoaşte durerea şi năcazurile.

Singur... Stam de vorbă cu „Urâtul" — moşneag bătrân şi neputincios — şi era vesel, zâmbia dulce cu faţa lui posomorâtă, că şi-a găsit un prieten credincios, cu care să-şi împartă soartea...

Conform dispozițiunilor legii industriale este: „A susținea ordinea și buna înțelegere între industriași, a sprijini activitatea de a susținea ordinea între industriași a autorității industriale; a promova interesele industriale și ai îndemna la progres.

După această dispozițiune espresă a legei, scopul și problema este deci, că parte prin activitate umanitară, parte economică și parte prin activitate autoritativă, a sprijini pe industriașii ce să țin de această corporațiune industrială și astfel a promova industria.

Atât activitatea de natură umanitară, cât și cea economică sunt chestii de mare importanță, deoarece scopul primei activități este validitarea tractărei umane și a pretenziunilor -juste și prin aceasta a face atrăgătoare aceasta carieră industrială, față de tinerimea ce întră pe aceasta carieră. De oarece în prima linie pe lângă validitarea tendințelor umanitare să poate desvolta în tinerime, iubirea față de carieră, să poate îngriji și întări în ei aceasta iubire și prin aceasta să poate înrădăcina în opinia publică stima față de munca industrială.

Fără de acești doi factori, fără de iubirea și stima față de munca industrială nu să poate desvolta o industrie mai înaltă, o dovedește istoricul desvoltării economice diferitelor state.

Este de ajuns să amintesc, că în acelea timpuri, când s'a validitat dispozițiile binefăcătoare ale sistemului de bresle fără de părțile lui rele, acolo și atunci, viața economică era desvoltată și industriașii fiind prețuită munca lor în viața publică a orașului și în administrația lor ș'au câștigat cea mai mare influință.

Așa dară când legea industrială, prin corporațiunea industriașilor, voește să promoveze interesele industriașilor, dorește în prima linie a validita și tendințele umanitare.

Intre problemele acestea însă legea regnicolară industrială nu a putut intenționa și acea probblemă mai specială ce o are corporațiunea industrială din Brașov.

Căci să ne uităm în jurul nostru, în privința limbei materne diferim unul de altul, cu toții suntem membrii unei națiuni, dar în acest cadru mare sunt dismembrari naționalistice. Contrastele ce să ivesc între interesele de limbă și naționalitate trebue să le niveleze în sînul acestei corporațiuni scopul umanitar al ei, de oarece munca industrială, în urma naturei ei nu cunoaște astfel de diferențiare, acolo e scopul nu mai unul: să se validiteze aceea, ce e mai perfect.

Pe scurt trecând acum la problema economică, a cărui scop este, a sprijini pe cei ce să țin de corporațiune și astfel a sprijini industria însași, — această problemă trebue să tindă într'acolo, ca să facă munca de mână a industriașului, capabilă de concurență, fața de puterea capitalului.

Și când amintesc aceasta problemă economică, despre a cărei însemnătate cred că Onorații membrii ai corporațiunii, sunt atât de pătrunși, e destul să arăt, că precum în trecut, unii sprijiniți de spiritul corporativ, a știut întrebuința în folosul lor favorul ce rezidă în unirea puterilor, așa și în prezent, deși între împrejurări cu mult mai schimbate și mai grele își știu folosi acest favor.

Deoarece puterea capitalului cu ajutorul mașinelor a îngreunat validitarea muncei de mână în un anumit grad, tocmai aceasta greutate a dat direcție nouă manufacturei, validitându-se capacitățile individuale, desteritatea, inventiozitatea și acomodarea la gustul particular, în astfel de direcțiune în care capitalul și puterea mașinelor nu poate lua concurență cu direcția sus numită a lucrului de mână.

In aceasta direcție deci, trebue folosită puterea ce zace în unire, cu aceasta putere să poate și trebue să se sprijinească industriași și spre realizarea acestui scop rog, pe On. membrii ce să țin de corporațiune să-și validiteze cele mai nobile intenții și cea mai bună știință și serviciile lor patriotice.

Și dacă vor realiza aceasta, prin aceia își îndeplinesc în modul cel mai nobil datoria lor de a sprijini forul industrial, căci și acest for are de cea mai nobilă datorință promovarea intereselor industriașilor și prin aceasta desvoltarea industriei locale.

Esprimându-mi această datorință, îmi țin de datorință, să declar din acest loc că-mi țin de patriotic obligământ să promovez tendințele D-voastre ce au acest scop, după ceea ce deschid ședința de constituire".

După tălmăcirea vorbirei în limba germană și română a fost ales president I. d-l Iosif *Nagy*. A urmat apoi alegerea diferitelor comisiuni. In *comitet* (compus din 30 persoane) au fost aleși și următorii meseriași români: Nicolae Arsu, Nicolae. Balea, Dumitru N. Capățină, George Russu, Dumitru Platoș, Eugen Precup și Ioan Voicu. Membrii suplenți: Nicolae Cioc, Dumitru Haller și Vasile Muscalu. In *comisia de împăciuire*: (30 membrii) au fost aleși următorii Romămi: Alexe Benigal, Dumitru Furnică, Vasile Moldovan, George Moldovean și George Navrea, membrii suplenți: Florea Cucu, George Maior și Ioan Preșmerean. *In comisiunea pentru examinarea ucenicilor* (36 membrii) au fost aleși următorii membrii români: George Gal, Ioan Lupan, Vasile Ocășian, Irodion Popișter, Ioan Russu; membrii suplenți: Nicolae Cioflec, Ioan Dârstar și Nicolae Peligrad. In *comisiunea pentru controlarea atelierelor* (26 membrii): Vasile Haller, Iosif Iuga; membru suplent: Nicolae Cioflec.

*

Despre adunarea de Dumineca și despre ședința de Luni a comitetului ni se mai raportează încă următoarele:

La adunarea de constituire a corporațiunei ce s'a ținut Dumineca trecută în 17 Februarie au luat parte peste 600 memeseriași de toate națiunile. După cuvântul de deschidere al comisarului Dozsa și după alegerea președintelui în persoana d-lui Nagv Istvan, cioplitor de piatră, a luat cuvântul d-l *Kászonyi* Lajos aducând tuturora la cunoștință munca și greutățile ce le-a trebuit suporta d-lui Nagy István. Din partea sașilor a cerut cuvântul d-l Heinrich *Feminger*, comunicând adunărei că adunarea meseriașilor sași a candidat din partea ei pe d-l Teutsch jun. cojocar de vice-președinte și deoarece în listele de votare d-l Teutsch nu este pus, să se șteargă unul din listă și să se înlocuiască cu d-l Teutsch, ca să poată fi ales. Comisarul răspunde d-lui Feminger, că aceasta este contra statutelor și adunarea gen. nu poate decide în causa aceasta. Impărțindu-se apoi listele de vot, membrii întroduși în liste se aleg cu aclamațiune D-l Dumitru N. Căpățiuă mulțumește apoi în numele Românilor pentru încrederea ce a pus'o în membrii români aleși în comitet, declarând că deși puțini la număr vor lucra din toate puterile lor pentru scopurile corporațiunei. După aceste președintele închide adunarea invitând comitetul pe a doua zi Luni la o ședință pentru constituirea comitetului.

In ședința de Luni a fost la ordinea zilei alegerea de I. vice-președinte. S'a ales cu unanimitate d-l *Kászony* Lajos, friser. De cassar s'a propus a fi ales d-l Feminger Henrik, cojocar. Neprimind acesta s'a ales cu unanimitate d-l Marko Lajos, pantofar. Urmând alegerea vice-președintelui II, președintele propune că de oarece dorințele sunt diferite, cauza o pune la vot.

D-l Feminger Henrik luând cuvântul propune și dorește ca pentru împăciuirea națiunei săsești să fie ales în această funcțiune un sas și propune pe d-l Wagner M. architect. D-l Dumitru N. Căpățină, zice că, luându-se în vedere truda și ostenelele membrilor comisiunei organizătoare, e de părere că ar fi bine și cu cale a se alege unul dintre aceștia. Propunerea d-lui Dumitru N. Căpățină e primită cu mare plăcere din partea adunărei, care aclamă pe d-l Dumitru N. Căpățină de vice-president II. Președintele roagă adunarea că, de oare-ce chestia a fost pusă la vot, acei membrii cari voiesc a alege pe d-l Căpățină de viceprezident să ridice mânile. Toți membrii ridică mânile și președintele declară pe d-l *Căpățină* ales cu unanimitate vicepresident.

ȘTIRILE ZILEI.

— 8 Februarie v.

Jubileul de 60 ani al Maj. Sale Monarhului. In anul 1908 se va serba în Austria jubileul de 60 ani de domnie a împăratului Francisc Iosif I. Cu această ocaziune va fi organizată la Viena o expoziție internațională cu o secțiune militară. In această secțiune fiecare stat va arăta care e organizația armatei și marinei sale, ce fel de instrucțiune dă trupelor și de ce fabrici și ateliere militare dispune. La acea expoziție a fost invitată și România.

Starea sănătății regelui Carol. Renumitul medic vienez Dr. Noorden, care luase sub îngrijirea sa medicală pe regele Carol al României în timpul boalei sale, a fost zilele trecute în București, în care timp a vizitat din nou și în mod amănunțit pe regele Carol, rămânând foarte mulțumit de starea sanitară, în care a găsit pe regele. Intrebat de un redactor al ziarului »Dimineața« din București, profesorul Noorden s'a exprimat în modul următor: Regele Carol se găsește într'o stare de sănătate de care nu se bucură decât 10 la sută din cei cari au vârsta sa. Bine înțeles însă că regele Carol la vârsta de aproape 68 de ani nu mai poate fi omul care a fost între 40 și 50 de ani. Îi este însă foarte greu suveranului, în zelul împlinirei datoriilor ce are, de a-și mărgini activitatea, ascultând de povețile ce i-se dau. Poporul român trebue să recunoască și el acest lucru, ne mai cerând monarhului așa multă activitate ca odinioară, în anii când era în floare. Vârsta își valorează drepturile sale și regele Carol, care a făcut așa de mult pentru poporul său, are acum dreptul la o adevărată odihnă. Dacă regele va continua să se bucure de această odihnă, a adăogat profesorul Noorden, *nu mai rămâne nici o îndoială că va putea să se bucure încă multă vreme de o lungă și sănătoasă viață.*

Starea primarului Lueger. Din Viena se telegrafiază: Imbunătățirea stărei sănătății primarului Lueger continuă. Președintele Senatului român a adresat o telegramă primarului Vienei, prin care îi exprimă mulțumire pentru îmbunătățirea simțită în starea sănătății sale.

Marele poet italian Carducci, căruia i-s'a oferit anul trecut premiul Nobel pentru literatură, a murit Sâmbătă la Roma în etate de 71 ani.

O mare petrecere poporală va aranja, precum aflăm, societatea tinerilor români din Brașov, cunoscută sub numele »Acordul«, Duminecă în 25 Februarie v. (10 Martie n.) în sala redutei. Amănunte asupra acestei petreceri, față de care se manifestă deja de pe-acum un mare interes, vom aduce în numerii viitori.

Petrecerea reuniunei femeilor române din Brașovul-vechiu, care s'a dat Sâmbăta trecută în sala dela Nr. 1, a fost una din cele mai frumoase și reușite petreceri românești, cari s'au aranjat de vre-o câțiva ani încoace în Brașov. Reușita aceasta are s'o mulțumească comitetul aranjator în primul rând ideii fericite, de a fi dat petrecerei un colorit neaoș românesc, deoparte prin apelul lansat către public și îndeosebi către dame, de a participa la

---

N'a avut nici aici pace. L'a alungat un zgomot lin, niște pași ușori... și a fugit „Urâtul".

„Cine bate la ușe?"

„Eu, prietina ta!"

Nu m'a lăsat s'o mai întreb, ce vânturi au adus-o.

S'a așezat pe scaun... și a început să cânte cum n'a mai cântat ființă omenească... Era atât de frumoasă fața ei... și-i era plin de mângăiere și de desmierdare duiosu-i, jalnicu-i cântec...

Sfârși cântecul și începu să-mi povestească:

„L'a pătruns pe „Atotputernicul Părinte adânca jale a Românului... O lacrimă ca cristalul i-a alunecat prin sita deasă a genelor... Și a căzut pe pământ această lacrimă curată, acest mărgăritar strălucitor... și a prins rădăcini... și s'a făcut o floare plină de frumsețe încântătoare... A crescut floarea... a crescut... a tot crescut și 'nflorit până la un stat de om. Atunci — ca prin minune — s'a întrupat... ș'a prins suflet floarea... A început să cânte de resunau mândrele văi și plaiurile din zare... Cântecul ei a pătruns în inimile îndurerate ale neamului tău, căci melodia jalnică a frumosului ei cântec vărsa un un balsam alinător în ranele sângerânde ale suferințelor...

Neamul tău i-a priceput cântecul... cântecului ei era mângăierea sufletului amărât... Și de atunci...... eu — „*Lacrima Domnului*" — sunt mama bună a neamului tău..."

A început iarăși să cânte... cânta oftând... și ofta cântând...

„Țăran cu traiu nefericit
Muncești viața 'ntreagă...
Și mori sărac... neîndulcit
De soartea ta pribeagă!

Boii — nemâncați — la plug
Trag — și brăzdezi pământul...
Trăiești.., trăgând ca vita 'n jug
...Și cânți... udând pământul.

Sudori ți-alunecă... șiroi...
Și n lacrimi pică gândul
Tău de dureri și de nevoi...
Și-n cântec legeni vântul!

Viața 'ntreagă... tot muncești...
Și-abia te ține traiul..!
„*Domnul*" te știe cum trăiești,
Te aib' odată raiul!"

Incet-încet se apropià de ușe... și dispărù... în zarea dorului...

A venit în locul ei de nou oaspele nepoftit „Urâtul" plictisitor, — cu fața surizândă, — deslipește buzele sale zbârcite și mă întreabă:

„Ști cine-a fost acea virgină 'ncântătoare?!"

„*Regina neamului românesc: Doina*", mama voastră dulce... Ea vă leagănă nemângăiatele voastre inimi în duioșia desmierdătoare a frumoaselor ei cântece —

— — — — — — — — — — — — —

și a-ți înebuni de durere, dacă n'ați avea-o".

Foaie de „mohor".

---

petrecere în costume naţionale, de altă parte împrejurărei că membrele comitetului reuniunei au aranjat sala în stil românesc cu ştergare, covoare, vase româneşti etc. O altă ideie fericită a fost şi aranjarea unei tombole, cu 71 câştiguri în preţul de peste 100 cor., care a atras multă lume dornică de a duce cu sine, pe lângă amintirea plăcută a unei petreceri frumoase, şi un obiect câştigat la tombolă ca un plăcut souvenir.

La petrecere a asistat multă lume şi am văzut numeroase dame şi d-şoare din societatea noastră inteligentă îmbrăcate în costume naţionale. O foarte bună impresiune asupra publicului a făcut apariţia d-nei E. *Sabadeanu*, presidenta de onoare a Reuniunei şi a d-nei V. *Vlaicu*, presidenta reuniunei văduvelor, în costume naţionale. D-nei Săbădeanu s'a oferit din partea comitetului aranjator un frumos buchet de flori.

După terminarea tombolei, care a durat aproape 2 ceasuri, s'a început jocul, care a ţinut în mijlocul unei mari animaţii până dimineaţa.

»Muza Română«. Nrii 10 şi 11 ai »Muzei Române« au apărut într'un singur număr, cu conţinutul artistic următor: »*Scherzo*« de I. Mureşianu. — »*Rămâi sănătoasă*«. vals de salon, de I. Mureşianu. — »*Suveniri de Blaj*«, polca-mazur, dedicată iubitului său măestru Iacob Mureşianu, de Dr. Leonida Domide. — »*Ce-a fost a fost....!*« (poezie de Neniţescu), Conon-duet de I. Mureşianu. Această ultimă piesă a fost premiată la Conservatorul din Lipsca la anul 1882. Partea literară: Biografia lui Vicenzo Bellini. — Ştiri muzicale. —

Ca noue compoziţiuni muzicale ale măestrului Iacob Mureşianu amintim: Balada »*Şoimul şi floarea fragului*«, (cor bărbătesc) care a produs un potop de aplause la matineul muzical din 12 Faur la Blaj. — »*Fantazie*«. solo şi duet de vioare cu acompaniare de orchestră şi »*Fluturaşul*«, cor bărbătesc. Abonamentul la »Muza Română« (12 numere), costă numai 16 cor. pe an.

Tinerimea română de pe Tocile (Braşov-Scheiu) invită la serata muzicală-teatrală împreunată cu dans, ce o va aranja Sâmbătă în 10(23) Februarie a. c. 1907 în sala hotelului »Central« nr. 1. Inceputul la 8 oare seara. Corurile se dirigează de d-l Romulus *Ardelean*, învăţător. Intrarea de persoană 1 cor. 20 b. Venitul curat este destinat pentru renovarea picturei din lăuntrul bisericei sf. Treimi de pe Tocile. Suprasolvirile şi ofertele benevole se primesc cu mulţămită şi se vor publica pe cale ziaristică. Bilete de vânzare se pot căpăta la d-l D. Pop, zaraf şi seara la cassă

Pentru masa studenţilor români din Braşov au mai întrat următoarele sume: a) Pe lista de colectă nr. 7 (colectant Petru *Iorgovan* cl. VII gimn.) Traian Stanciu 1 cor., Vasilie Opriş 1 cor., Amos Florea 1 cor., Ioan Burduloiu 2 cor., Cornel Bojincă 1 cor., Vasile Bojincă 2 cor., Iuliana Bojincă 2 cor., Petru Iorgovan 2 cor., Solomon Andreescu 2 cor., F. Schicht 1 cor. Eliza Bloser 1 cor., Ioan Sighin 1 cor., Alexandru Bobeş 1 cor., Ioan Marcu 1 cor. Dr. Aurel Oprea 2 cor., Ioan Isván Stan 1 cor., Dr. Petru Borlovan 1 cor., Dr. Teodor Teimer 2 cor., N. Budinţeanu 2 cor., Aurel Spătariu 1 cor. Iulius Crina 2 cor., Dumitru Iorgovan 1 cor., Rusalim Avram 1 cor. Ioan Popoviciu 1 cor., Dumitru Pruneş 1 cor., Miron Popoviciu 1 cor. Suma totală: 35 cor.

b) De la institutul de credit »*Racoţana*“ din Şeica mare cor. 20.

Primească marinimoşii donatori cele mai călduroase mulţumiri. *Direcţiunea gimn. gr. or. român.*

Dela corporaţiunea de meserii. Direcţiunea corporaţiunei de meserii din Braşov roagă pe această cale pe toţi membri corporaţiunei, ca până în 5 Martie a. c. sĕ anunţe în evidenţa corporaţiunei toate calfele şi pe toţi ucenicii şi totdeodată a aduce sau trimite şi toate cărţile de muncă şi contractele de ucenicie, spre a se putea efeptui inducerea lor până la terminul fixat.

Condamnarea unor ucigaşi. Tribunalul din Maramureş a condamnat eri pe ţăranul Mihalca din Petrova şi pe evreul Abraham Huss, cari în toamna anului trecut au atacat şi jefuit o trăsură postală şi au ucis pe vizitiul şi pe un gendarm, ce însoţea trăsura, — la moarte prin ştreang, iar pe complicii lor: evreii Eisel Perl şi Leb Perl la câte 10 ani, pe Filipcsuc la 6 ani şi pe Bilaşco la 5 ani temniţă ordinară.

Pompierii voluntari din Braşov au aranjat Sâmbăta trecută o petrecere foarte reuşită în sala redutei cu un program bogat compus din cântece ungureşti, nemţeşti şi româneşti, tablouri vivante şi muzică instrumentală. La esecutarea programului a colaborat şi corul pompierilor voluntari români din Dârstele-Braşovului sub conducerea d-lui învăţător G. Iordache, executând cu multă precisiune cântecele »Pâc«, »Lele a dracului mai eşti« şi canţoneta »Mama Angheluşa«. Petrecerea a fost foarte animată şi a durat până în zorile dimineţei.

Societatea română musicală „Doina“ din T.-Severin aranjază Joi în 8 Februarie n. al XVII-lea concert cu următorul program: I. I. Vidu: »Pui de lei«, cor mixt. Fr. A. Gevaert: »Noël«, cor mixt. G. Muzicescu: »Pune talpa la pământ«, cor mixt. J. Ch. Mozart: »Quartet Nr. 9« pentru 2 violine, violă şi celo. H. Astholz: »Cheful vânătorului«, cor bărbătesc. R. Schumann: »Viaţa ţiganilor«, cor mixt cu acompaniament de orchestră. II. I. St. Paulian: »Zece Mai«, cor mixt cu acompaniament de orchestră. Fr. A. Gevaert: »Păstoriţa«, cor mixt cu solo de sopran susţinut de d-şoara Ch. Hacik. D. G. Chiriac: »Morarul«, cor mixt. Ch. M. de Weber: »Concert« pentru orchestră cu solo de clarinet susţinut de d-l Căp. I. Bursch. I. Vidu: »Răsunet dela Crişana«, cor bărbătesc cu solo de tenor susţinut de d-l C. Ardeleanu. III. G. Filippa: »Munca«, cânt popular pentru cor de soprane, tenori, başi şi orchestră. *a*) »Noaptea«, Preludiu pentru orchestră; *b*) »Dimineaţa«, cor de soprane şi orchestră; *c*) »Rugăciunea«, Andante religioso pentru orchestră; *d*) »Invitarea la muncă«, arie pentru bariton cântată de d-l I. Bălteanu, acompaniat de cor şi orchestră; *e*) »Incurajarea«, Final (tempo de marş) cor şi orchestră. După concert urmează dans. Intrarea de persoană 2 lei. Inceputul la oarele $8^1/_2$ seara precis.

Mascagni la Bucureşti. Ilustrul compozitor italian Mascagni va sosi Mercuri seara ori Joi dimineaţa la Bucureşti pentru a începe repetiţiile concertelor ce se vor da la Ateneu sub conducerea sa Dumineca viitoare după amiazi şi Marţi seara. Societatea italiană pregăteşte marelui maestru o strălucită primire.

Dela fraţii din Basarabia. Ziarul »Basarabia« din Chişinău spune că acum câteva săptămâni, rectorul seminariului local a interzis profesorului de limba moldovenească, d. Constantinescu, predarea cu litere româneşti şi ocuparea cu literatura românească. O deputaţie a elevilor seminariului, plângându-se I. P. Sale Vladimir, mitropolitul Basarabiei, şi arătând că nu vor putea rosti cuvântări în biserici dacă nu vor cunoaşte limba moldovenească, iar aceasta nu se poata învăţa bine fără literatura românească, mitropolitul a dat deslegare ca limba moldovenească să se predea din nou cu litere româneşti, în paralel însă cu cirilicele întrucât aceasta ar fi necesar.

Cununie. D-l Nicolae A. *Cioflecu* (organist) din Braşov şi d-şoara Iustina G. *Popa* din Satulung (Săcele) îşi vor serba cununia lor religioasă Sâmbătă în 10 Februarie st. v. a. c. la oarele 11 din zi în biserica Sf-ţilor Arhangheli din Satulung.

D-l Alecse I. *Moroianu* din Casimcea (jud. Tulcea) şi d-şoara Maria I. *Popa* din Satulung (Săcele) îşi vor serba cununia lor religioasă Duminecă în 11 Febr. st. v. a. c. în biserica Sf-ţilor Arhangheli din Satulung.

Din Cleveland-Ohio ni-se scrie: In 20 Ianuarie st. n. s'a căsătorit d-l Simion Măcău de 22 de ani din Gherdeal cu d-şoara Maria Broj de 18 ani, din Cincu Mare, naşi şi martori la starea civilă: Acsente Germany-Drăguşiu şi d-şoara Elisaveta Badiu, toţi gr. or. şi locuitori în Cleveland-Ohio America.

O mamă, care şi-a aruncat copilul în gura lupilor. Zilele acestea o femeie, văduva lui Ioan Mihályi din comuna Sânt-Mihai, a pornit din Turda spre casă cu un copil de 4 ani în braţe. Ajungând în vârful dealului Epres, ce se află în apropierea satului, s'a întâlnit cu patru lupi. Biata femeie de spaima cea mare, îşi pierdù minţile şi şi-a aruncat copilul bolnav în gura fiarelor flămânde. Până fiarele sălbatice au sfăşiat copilul, nenorocita mamă a scăpat cu fuga din 'naintea lor. După-ce şi-a adus aminte femeia de copilaş, că l'a aruncat lupilor, ajunsă acasă s'a spânzurat în podul casei.

Concurs. Cu 1 Aprilie n. a. c. devine postul de servitor al casinei române din loc vacant. Reflectanţii la acest post au să-şi înainteze rugările lor până în 15 Martie n. economului casinei, domnului P. Roşca, dela care vor afla şi condiţiunile de angajare.

In cancelaria notarială a d-lui Ioan Boldean din Cuciulata (comit. Făgăraş) află aplicare un practicant notarial eventual un ajutor. Cel din urmă pe timp de 2—3 luni numai. Emolumentele se comunică respectivului în epistolă.

Şi-a aflat mântuirea pe o cruce. O întâmplare îngrozitoare se comunică din comuna ungurească Alsóvadász. Locuitorul acestei comune Carol Mora, venind zilele acestea seara acasă din pădure, a fost întâmpinat de o haită de lupi. Bietul om cercà să scape cu fuga. Deja începură a-l părăsi puterile, când văzù înaintea sa o cruce. Îşi încordà încă odată toate puterile, ajunse crucea şi se urcà în vârful ei. Fiarăle au încunjurat-o urlând după pradă. In situaţia aceasta critică rămase Mora vre-o două oare, când spre fericire niştc ţărani, — tăietori de lemne — cari veniau din pădure, au alungat lupii.

Renegatul din Băieşti.

Despre *Prekup Laszlo*, învăţătorul dela şcoala de stat din Băieşti, de a căruia purtare am făcut amintire într'unul din numerii trecuţi poporali, primim următoarele date biografice, pe cari le publicăm, ca să se ştie şi să ştie cu deosebire şi Ungurii, cine este acest renegat, care a inzultat si calumniat cu atâta neruşinare şi răutate preoţimea şi dăscălimea română în »Neptanitok Lapja« Nr. 3 din 1907.

Prekup Laszlo. botezat Vasile, e născut în Ciaki-Gârbău din părinţi foarte sărmani. Tatăl său Prekup Todor a fost peste 20 de ani biriş la arendaşul Tűzes Todor, care apoi l'a pus păstor la porci şi l'a dus la Gherla cu familie cu tot, unde a stat vre-o 2—3 ani, în care timp fiiul său Vasilică, care făcuse cursurile elementare la şcoala de stat din Gârbău, a frecuentat gimnaziul de acolo absolvind două clase gimn.

S'a rugat apoi de preotul român din Gârbău să mijlocească să fie primit la preparandia din Blaj. Preotul văzând că e un copil sărac, l'a compătimit şi i-a dat tot sprijinul, rugând pe cei din Blaj să-l ajute care cu ce va putea şi aşa a învăţat preparandia.

După absolvarea preparandiei a fost aplicat ca dascăl interimal în C. Gârbău, unde foarte puţin progres a făcut. După un an fu ales învăţător în Trestia, staţiune subvenţionată de stat cu 188 fl. unde a petrecut trei ani în lene şi trândăvie. Se scula la 9 oare dimineaţa, la 10 oare mergea la şcoală, ear la 11 oare lăsa copii să meargă acasă. Dacă era interpelat pentru puţinul progres ce-l făcea, răspundea că copiii nu merg la şcoală. Mai târziu a făcut examen la preparandia din Cluj din limba şi literatura maghiară.

După aceea a stăruit pe lângă arândaşul armean Tűzes, la care servea tatăl şi mama sa, să roage pe proprietarul moşiei br. Josika Samu să mijlocească, ca să fie numit învăţător la şcoala de stat ungurească. Cu mare greu a succes lui Tüzes şi Josika să-i câştige un post la o şcoală de stat din Ungaria, de unde mai târziu fu strămutat la şcoala de stat din Băieşti, unde se află şi acuma şi unde s'a căsătorit cu o dăscăliţă de ungur. Prekup Laszlo şi soţia lui au ambii împreună un salar anual de vr'o 2600 coroane. Deci ce-ţi mai trebue Vasilică? Ce mai vreai să câştigi, lovind în naţiunea română, care te-a crescut cu ţipăi?

Un Român cinstit, dar amărât până la suflet de purtarea acestui renegat nenorocit ne scrie; »Trecutul dascălului Prekup în jurul Gârbăului se poate califica de ultra-scandalos; în urma aceasta el a şi fost cu totul eschis şi alungat din societatea română«.

*

Acesta este individul, pe care foaia maghiară antişovinistă din Cluj, îl preamăreşte ca pe un apostol al adevărului, fiindcă a scris în »Neptanitok Lapja«, că dascălii noştri români »învaţă pe şcolarii lor că Ardealul se ţine de România, că confundă istoria Ungariei cu istoria României ş. a.« şi că în genere ei »lăţesc în şcoală ura contra Maghiarilor«, ear despre preoţii români a scris, că fac asemenea »aţăţând din altare şi de pe amvoane contra Maghiarilor«.

De-o astfel de clevetire răutăcioasă poate fi capabil numai un renegat de speţia şi de trecutul lui — Prekup Laszlo.

Modul de organizare şi existenţa Românilor in America.

Cleveland, Ohio, U. S. A. Ian. n. 1907.

In lunile ultime ale anului expirat onor. public a văzut câte-va articole ce am publicat în ziarul „Românul“ din Cleveland (America) relativ la organizarea şi consolidarea noastră, în aceste state libere, unde ne este permis, a ne instrui în propria noastră limbă şi unde suntem bine veniţi. Dar vai! Nu toţi Românii mă înţeleg. Unul îmi răspunde, că a venit aci (în America) numai pentru a sta un an sau doi şi făcând ceva bani se întoarce în patrie la ai săi, altul şi mai scurt, răspunde că „numai să-mi fac bani de drum şi mă reîntorc la vatra părintească“, iar alţi tineri răspund, „n'am venit aci să facem politică“, şi astfel eu ori în ce parte am dat, m'am lovit cu capul de cele mai grele ziduri întunecoase.

Toate sforţările ce am făcut de cinci ani de zile, au avut puţin succes. Unde e „Clubul Român“? Unde e „Comitetul Naţional“? Unde e organizarea, pe care eu o văd şi am studiat'o în tăcere la alte naţiuni streine aci? Unde sunt acele visuri sublime ale consolidărei Românilor în America?

Din toate aceste nu văd nimic! Singurul bun ce a mai rămas e soc. „Carmen Sylva“, care e încă la înălţimea ei. Dar să revin la obiect. Românii spun că au venit aci, ca să se reîntoarcă în curând înapoi.

Pentru a constata aceste trebue să privim puţin statistica emigranţilor. Iată deci ce publică „New-York Gazete“: In anul 1906 cele trei sferturi de an au venit pe pământul Statelor-Unite un milion două sute 30 mii de emigranţi. „Emigrations Ilias Island“ constată acest lucru, şi mai adauge că în acest interval, nu s'a îmbarcat din America pentru Europa, decât 27 de mii de emigranţi, cl. II. şi III 13 mii cl. I. Deci cine poate spune că Românii se reîntorc acasă după 2—4 ani? Nimeni

Asemenea vedem aci că mulţi şi-au cumpărat case şi acareturi, vedem colonii complecte, unde Românii sunt proprietari, asemenea negustori, meseriaşi, ba chiar funcţionari publici ai statului, esemenea şi plugari proprietari. Dacă vom întreba pe care-va din aceştia, când se întorc acasă? (în patrie) ei răspund, ştie D-zeu! Insă când e vorba de a face o instituţiune, atunci răspund că se duc acasă în cel mai scurt timp.

Graţie câtorva persoane care m'au ajutat în aceste împrejurări, am putut constata în cele din urmă, că cei mai mulţi Români se stabilesc aci şi chiar dacă se duce unul vin 7 şi astfel America nu va mai fi nici odată fără Români. Astăzi se numără la *43 de mii de Români* în aceste state, cari însă nu au nici o organizare. Dacă nu se organizează cauza e, că Românul în patriile sale, în restimp de 18 secole, a fost ros până la os, ba până în suflet, încât el nu se mai încrede nici ochilor săi. Pentru aceea Românii nu se înscriu nici chiar în soc. de ajutor. Dar nefericirea me-a adus în drum mulţi de aceia, pe cari personal i-am rugat să se înscrie în societăţi şi nu a vrut, sub pretext, că se duce acasă în curând. Iar soartea i-a ajuns mutilându-i în modul cel mai monstruos. Deci a trebuit să facem colecte pentru aceşti nefericiţi, pentru a-i expedia acasă, nu mai vorbesc de cei morţi şi de mulţi alţiii.

Deci pentru a convinge pe oameni şi apoi a pune lucru în aplicare, se cere un adevărat şi mare ziar românesc, în care să se arate lipsele şi progresele necesare. Intr'o consfătuire ce am avut mai mulţi Români, ne-am decis a pune acest lucru în aplicare. Acum cu Dumnezeu înainte. Ziarul va fi pe acţiuni, pentru ca Românii să se îndemne la mişcări de desamorţire. Odată întrodus simţul de desamorţire, atunci cu Românul vom face mult. Tremur la gândul, că ivindu-se o criză economică, care va fi şi financiară, ce vor face aci Românii, care cea mai mare parte ei au dreptul de cetăţean? Şi ceva mai mult. Toţi Românii fără de familii, îşi expediază în fie-care lună, bani acasă, deci ce or face atunci cele 43 de mii de Români. Căci atunci toţi capitaliştii îşi strâng capitalurile şi închid fabricile. Să aruncăm o privire asupra anilor 1889, 1893 şi 97 şi chiar 1901, când nu era permis a lucra nimenuia nici la repararea stradelor sau a uliţelor. Sunt şi azi încă Români şi Saşi aci, cari atestă aceasta

ei spun că mii şi sute de mii de lucrători mergeau şi cereau cu forţa lucru la fabrici, însă răspunsul era revolverul. Veşnic erau încăerări. Apoi alţi mai slabi de înger, cutreerau cêmpiile peste arături, strângând cartofii ce au rămas pe urmă prin ţărână şi merele căzute pe sub pomii din păduri, şi acestea în timpul ernei, căci de obicei crizele acestea în America se arată totdeauna prin Iulie. In acele timpuri miile de oameni care cutreera străzile, dacă vedeau pe cineva lucrând la ceva îl luau cu lemne la bătae, iar dacă se împotrivea era omorât fără milă.

Cei organizaţi, cum sunt Germanii, Slovacii, Polonezii şi Ungurii, primesc regulat, săptămânal făină, carne, legumă şi pâne. Armatele particulare ale acestor organizaţiuni, manifestează întruna în faţa Court Hauseului, (tribunal) până li se dau alimentele suficiente poporului lor. Ele arborează drapelele americane şi cu armele în mână manifestează, cerând strictul necesar, pe bazele legei şi legea le dă dacă ei cer, positiv, dacă reprezentanţii prezintă poliţiei decretul de organizare.

Dar Românii au aceste organizaţiuni? Nu! Ei nu le-au. Singură soc. „Carmen Sylva" are aceste drepturi de aşi organiza o astfel de miliţie, dar durere; căci lipseşte şi uniforma şi drapelele şi şi armele. Cauzele sunt multe, fie că nu mai sunt iniţiatori acestei soc. fie că conducătorii cei de azi nu se interesează. E destul că dreptul îl are pe bazele legei, însă organizarea lipseşte definitiv. Deci în cazul când ne-ar găsi astfel de timpuri ce vom face? Rău, până dincolo de rău.

„Deci acum ori nici odată", cum a zis marele şi neuitatul poet A. Mureşianu. Românul odată convins, face lucruri mari şi de neînchipuit, căci aşa au fost moşii şi strămoşii lui. Ne doare inima când vedem că cele două ziare române din America în loc să ia aceasta iniţiativă, mai bine polemizează între ele, sau publică o serie de „note satirice". Prin urmare apariţia unui alt ziar e necesară. Inceputul promite. La timp voiu comunica amănunte.

Axente de Germany-Drăguşiu.

Reuniunea

învăţătorilor români uniţi din Archidieceză.

De lângă Mureş, Ian. 1907.

Despre activitatea biroului central al reuniunei desfăşurată în decursul anului espirat comitetul central aminteşte în raportul său adresată adunării generale următoarele:

După ce comitetul central din cauzele amintite în rapoartele adunărilor precedente n'a putut ţinea decât o singură şedinţă, aşa întreaga conducere a reuniunei şi rezolvarea agendelor ei a rămas în sarcina biroului central.

Acesta în decursul anului a ţinut mai multe şedinţe, în cari a rezolvat toate chestiunile şi actele întrate şi a ezecutat deciziunile adunării generale din anul trecut şi anume:

In 14 Nov., 1905 nr. 150/905 a provocat pe toţi membrii ordinari ai reuniunei, cari au fost în restanţă cu taxa de membru şi cu abonamentul la „Foaia Şcolastică", organul reuniunei, ca să-şi achite restanţele; tot-deodată a îndemna pe toţi preşedinţii, respective pe cassarii despărţămintelor, ca să aştearnă „Conspectul alfabetic al membrilor" completat cu datele necesare.

Acestei provocări, încât priveşte aşternerea conspectelor a satisfăcut cea mai mare parte din despărţăminte, iar ce priveşte restanţele tot acelaş indiferentism, aceiaşi negligenţă, din partea unora.

Cu datul de 11 Dec. 1905 a provocat pe George Lungu, învăţător în Fildul de mijloc, şi fost cassar al despărţământului Morlaca, ca se administreze cassarului central al reuniunei din Blaj suma de 40 cor., bani încassaţi de el dela membrii.

La aceasta provocare numitul fost cassar al despărţământului a răspuns cu datul de 12 Ian. 1906, adecă după decurgerea unei luni întregi, afirmând, că el a administrat cele 40 cor., dar că servitorul ar fi perdut recepisa, cu care s'ar putea legitima şi aşa a cerut un respiriu de 2 luni, ca să poată regula afacerea. — Este de mirat, cumcă biroul central cum i-a putut da acest moratoriu, când o copie autentică despre recepisul afirmativ perdut să poate procura dela poştă ori când, — ba reclamarea se poate face şi făr de recipis; — este mai departe de mirat, cumcă de atunci n'au trecut numai 2 luni, ci mai un an; pe lângă toate aceste în raportul comitetului nu să aminteşte, că biroul central din cari motive acceptabile a întrelăsat, ca să ceară dela forurile competente întroducerea cercetărei disciplinare în contra unui atare cassar moros; — preşedintele actual al despărţământului ar face mare servit, când ar relata publicului cetitor despre starea faptică a afacerei. Ne rugăm în interesul cauzei şi a prosperării reuniunei, ca biroul central să purceadă în viitor în contra astorfel de cassari cu toată rigoarea, ce se recere ca să ajungem la limanul dorit; şi în cazul prezent pe baza circularului conzistorial să se adreseze pentru regularea afacerei către oficiul protopopesc din Morlaca, — căci suntem pe deplin convinşi, cumcă acesta nu va concede, ca reuniunea să fie păgubită cu o sumă aşa de însemnată.

Mureşanul.

Programul de lucru

al comitetului central al *„Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiu"* pro 1907, stabilit în şedinţa din 5 Februarie n. 1907.

1. Pentru studiarea referinţelor economice din comune, se vor ţinea întruniri agricole în comuna *Şura mică, Săsăuşi, Jina, Turnişor, Glâmboaca, Şugag, (suburbiul inferior) şi Avrig.*

2. Pentru promovarea culturii vitelor de rassă, se va ţinea în comuna *Săcadate* o expoziţie de vite de prăsilă (a 17-a), împreunată cu distribuire de premii în bani.

3. Se va procura şi sorta o viţea de rassa curată „Pinzgau" întrе membrii cu locuinţa în comuna *Gurarâului.*

4. Se vor acorda proprietarilor mici pentru procurarea de vite de prăsilă împrumuturi cu 5%, replătibile în 4 rate semestrale.

5. In scopul răspândirei culturii de animale de soiu ales, se vor distribui întrе membri galiţe de tot soiul, apoi coşniţe şi unelte pentru albinărit etc. In scopul nobilitării rassei de râmători, Reuniunea va procura 13 vieri (ieri) de rassă englezească în vârstă de 2 luni şi îi va distribui la câte un membru harnic din comuna *Apoldul-rom., Mercurea, Gârbova, Reciu, Cărpeniş, Foiana. Jina, Ludoş, Apoldul sup., Amnaş, Topârcia, Dobârca şi Rodu* cu obligământul pentru membrul împărtăşit de al plăti în restimp de 2 ani, fără interese şi de a-l pune la timpul său la dispoziţia proprietarilor de râmători în scopul reproducţiei.

6. Pentru a îmbărbăta economii la cultivarea de nutreţuri măestrite, între membrii să vor împărţi în mod gratuit seminţe de trifoiu, de luţernă şi de napi de nutreţ. In acelaşi timp se va mijlocì pentru obşte procurarea de seminţe mai bune şi mai ieftine, seminţe de nutreţuri, de verdeţuri (legume), de flori etc. Membrii împărtăşiţi în trecut sunt rugaţi a raporta comitetului despre modul de purcedere la cultura nutreţurilor şi despre rezultatele obţinute.

6. Pentru a înlesnì cultura pomilor, se vor împărţì mai multe mii pădureţi: meri, peri, pruni. cireşi, vişini, gutui etc. şi se vor pune în vânzare cu preţ redus mai multe sute altoi (meri).

8. Membrilor cu locuinţa în Lancrăm li-se dăruesc câte un altoi măr pătul, care se va plantà prin anume trimişi în grădina fie-căruia.

9. Obicinuitul curs de altoit pomi se va ţinea în comuna *Sibişel.*

10. Pentru cunoaşterea istoricului comunelor, mai depărte a stării morale şi materiale a locuitorilor, apoi a uneltelor economice folosite şi a desvoltării peste tot a comunelor, se vor escrie trei premii pentru cele mai bune monografii ale comunelor din comitat, cari se vor tipări în editura Reuniunei împreună cu alte cărţi folositoare.

11. Pentru cunoaşterea referinţelor higienice ale poporaţiunei, cum sunt locuinţele, hrana, curăţenia, indeletnicirile etc., în sărbătorile Rosaliilor se va aranja în comuna *Ilimbav* o expoziţie de copii (a 2-a), împreunată cu distribuire de premii în bani.

12. Se vor organizà comiţiile agricole din diferitele centre ale comitatului, cu chemarea de a stabilì cauzele decreşterii relative a poporaţiunei şi de a afla mijloacele de delăturare ale lor.

13. Direcţiunile Insoţirilor noastre de credit săteşti sistem, „Reiffeisen", cum şi cele ale Tovărăşiilor agricole, sunt rugate a raportà despre lucrările săvârşite în 1906 şi în acelaşi timp se va lucra la alcătuirea de cât mai numeroase de asemenea însoţiri. Totodată să va lucrà la desvoltarea simţului de economizare, în care scop, prin mijlocirea „Cassei de păstrare din Sălişte" se vor distribui *„Cassete de economizare"*.

14. Se va lucra la desăvârşirea şcoalei practice economice din *Sălişte* şi se vor sprijinì alcătuirile de şcoale de pomi comunale.

15. Se va face apel în cauza augmentării colecţiilor de păpuşi, chemate a conserva şi răspândi portul original al ţărancelor noastre.

16. Adunarea generală pentru anul 1906 se va ţinea în comuna *Câlnic.*

17. Se vor pune la dispoziţie spre folosire: grapa de muschi, plugul sistem Sack şi alte eventuale unelte economice cu rezerva, că la dorinţă uneltele se pun în vânzare.

Producţiuni şi petreceri.

Concert românesc în Roşia-Montană! Sărbătorile Naşterii Domnului au fost zile de îndoită sărbătoare pentru poporul nostru din Roşia de munte. A doua zi de Crăciun, mulţămită conducătorilor de aicea, s'a dat un concert românesc împreunat cu dans, a cărui rezultat moral şi material a satisfăcut întru toate aşteptările publicului prezent, dornic de cultură şi înaintare. Un dar de Crăciun s'a considerat acest concert, cu care ne-au surprins conducătorii acestei comune bisericeşti şi pentru care bucuros am jertfit cu toţii. Preotul local, onor d-n Isidor Butnariu nu scapă nici un prilej pentru a-şi arăta dragostea sa faţă de biserică şi şcoală. Producţiunea asta, ca şi celelalte, cari s'au dat în favorul bisericii şi şcoalei, nu sunt altceva, decât rezultatul zelului celui mare ce-l desvoaltă întru deprinderea oficiului de conducător al poporului.

Inceputul la 7 oare seara, în mijlocul unui public număros, compus mai ales din bravii noştri munteni din Roşia şi inteligenţa română şi străină din loc şi jur. Cu multă bucurie am văzut dintre familiile maghiare cele mai de frunte în mijlocul nostru dornici să audă arta românească.

La ridicarea cortinei, vrednicul părinte I. Butnariu, în cuvinte bine chibzuite îşi ţine de plăcută datorinţă, a bineventa publicul numeros. După acestea corul mixt intonează „Marş"-ul compus de d-l A. I. Sigişorean. Urmează apoi „Oltul" de O. Goga, declamat de d-l A. I. Sigişorean. Tot d-lui a mai declamat în decursul concertului şi „Moartea lui Fulger" de G. Coşbuc şi „Clăcaşii" de O. Goga. D-l Sigişorean în seara aceasta ne-a dovedit în de ajuns că este pe lângă un conducător, compositor bun şi declamator escelent. De altcum d-l Sigişorean e unul dintre dascălii de frunte ai noştri — învăţător entuziasmat — doritor de progresul neamului, dovadă sunt meritele ce şi le-a câştigat şi în alte locuri, cu deosebire succesele la care a ajuns cu corul din Iernotfaia, concertând de mai multe ori în Reginul-săsesc — despre care cor am cetit mai deunăzi un elogios raport în preţioasa D-voastră „Gazetă".

„La fântână" de A. Bena precum şi „Cântecul" de A. I. Sigişorean, melodie veche pusă pe patru voci, au stors aplauze nesfârşite. Cetiam admiraţia pe feţele străinilor, cari încă nu ne cunoşteau cum să cade. A urmat apoi dialogul „Ţiganul păcălit", predat cu mult haz şi destoinicie de d-nii Alexandru Méhes şi Iosif Ciura.

Punctele de forţă însă au fost „Doinitorii români" şi „Dorul Ardeleanului", ambele de A. Popoviciu". Aici am admirat destoinicia d-l I. A. Sigişorean, ca conducător şi disciplina ce a plantat'o în corul D-sale. Imi ţin de plăcută datorinţă a remarca îndeosebi pe solistele Anica Ciorea şi A. Almăşan, cari dispun de o voce frumoasă.

După concert a urmat dans până în zori de zi.

. — .

*

Petrecerea din Purcăreni. In ziua de anul nou seara la 6 oare, sala cea mare a „Birtului comunal" era tixită de poporeni de aici, printre cari cu plăcere constat că erau şi familii inteligente maghiare din loc, câte-va familii din Tărlungeni, două familii din Braşov, una din Budila şi una din Satulung. La 7 oare să ridică cortina şi să începe executarea programului. Iţi era mai mare dragul să vezi un cor mixt, cum n'a mai fost la noi, compus din 26 fete şi 18 feciori. Cele dintâi 2 cântări „Sai Române" şi „De ţi-s bade", au fost conduse cu multă pricepere de d-l înv. Nic. Stancu, ceea ce dovedeşte că se pricepe bine în ale muzicei. A urmat dialogul comic „Mătuşa surdă" care a fost predat peste aşteptare de bine de d-şoara Ana C. Dârjan ca mătuşe şi d-şoara Emilia G. Ţigoiu, ca nepoată. Celelalte 2 cântări „Ciobanul" şi „Răsunetul Ardealului" au fost bine conduse de învăţătorul Vasile Bărbier. Cu deosebire „Răsunetul Ardealului" a plăcut foarte mult publicului, răsplătind pe conducător cu aplause nesfârşite pentru munca cea mare ce a prestat-o. O declamaţiune de d-l E. Giurgiu student, a fost predată cu multă pricepere, însă poesia fiind serioasă şi poporul fiind obicinuit cu declamaţiuni comice, n'a avut sucesul dorit. Teatrul „Vecinătatea periculoasă" încă a succes bine şi cu deosebire înv. Vasile Bărbier, în rolul lui „Petecescu" a ştiut să scoată la iveală momentele cele mai însemnate.

La $9^1/_2$ oare s'a început veselul joc românesc cu o horă întreită. Inainte de pauză s'au jucat „Căluşerul şi Bătuta", „Hora Sinaei" şi „Boităneasca" (un joc local cu figuri), de 11 feciori sub conducerea d-lui Ioan Grama, pedagog. Intre Căluşeri cu plăcere notez şi pe unul din învăţătorii locali, care spre buna reuşită a acestei petreceri şi la acest joc a jertfit timp şi osteneală, ba chiar şi jertfe materiale. Jocul a durat până dimineaţa la 6 oare, evitându-se de astă dată şi neînţelegerile, cari să năşteau până în anul acesta între inteligenţă şi popor din cauza jocului. Rezultatul material încă a fost foarte frumos, rămânând *venit curat 274 cor.*, care sumă s'a predat la „Fondul pentru zidirea unei nouă biserici".

Mă mir foarte mult, cum a putut avea rezultate atât de bune în toate privinţele petrecerea aceasta, luând în considerare multele piedeci ce ş'au pus din partea unor persoane, cari ar fi trebuit să lucre, ca petrecerea să reuşească cât mai bine. Meritul bunei reuşite a acestei petreceri este de a să mulţămi numai celor doi învăţători tineri din loc, cari cu trup cu suflet au muncit de au învins greutăţile ce li s'au pus în cale. *„Un participant"*.

ULTIME STIRI.

Paris, 21 Februarie. Eri dimineaţa *a încetat din viaţă în institutul medicului Bonnet ministrul de externe al României generalul Jacob Lahovary.* Marţi seara s'au ivit în starea pacientului în urma unei uremii complicaţiuni. Mercuri la oarele 1 noaptea generalul Lahovary a întrat în o uşoară agonie, iar la 4 dim. a încetat din viaţă. Corpul defunctului a fost îmbalsamat şi va fi transportat la Bucureşti.

Praga, 21 Februarie. Ziarele cehe din localitate anunţă că comitetul central al cehilor din Viena a hotărît să publice mii de manifeste în cari să îndemne populaţiunile slavone, croate şi poloneze din capitala imperiului austriac ca să voteze pe candidaţii cehi.

Breslau, 21 Februarie. Trenul de persoane din Rado s'a ciocnit eri noapte cu un tren de marfă lângă staţia Skarisko. Trei funcţionari şi 4 pasageri au fost ucişi. Sunt numeroase persoane grav rănite.

Şiştov (Bulgaria) 21 Februarie. Judecătorul Andrew, ajutorul lui Alecsiew şi advocaţii Mircev şi Iancov, voind să treacă Dunărea la Zimnicea în România, ghiaţa s'a rupt şi nefericiţii s'au înecat.

Berlin, 21 Februarie. Reichstagul a ales ca preşedinte pe contele Stolberg conservator Pasche, naţional-liberal a fost ales prim-vice-preşedinte, iar Kämpf din partidul poporului, liberal, al doilea vice-preşedinte.

Petersburg. 21 Februarie. După ultimele telegrame au fost aleşi până eri 226 membrii ai Dumei, între cari 8 monarhişti, 11 membrii ai dreptei, 16 moderaţi, 9 octobrişti, 1 din partidul reformelor democratice, 40 cadeţi, 28 socialişti democraţi, 14 travailişti (partidul muncei), 43 ai stângei, 42 naţionalişti, 11 membrii ai stângei fără de partid, trei estremişti. Printre aleşi sunt 18 membrii ai fostei Dume.

Odessa. 21 Februarie. Ambasadorii europeni de aici au trimes o telegramă colectivă guvernului din Petersburg, în care au protestat împotriva faptului că autorităţile din Odessa nu sunt în stare sau nu voesc să apere viaţa şi avutul locuitorilor oraşului.

Cărţi nouă apărute în tipografia »*Minerva*« Bucureştĭ:

Nestor Urechiă: „In Bucegĭ“ (Naraţiune) Format octav mare paginĭ 285 preţul 1 cor. 50 plus 20 porto.

Ludovic Dauş: „Doamna Oltea« (Mama lui Stefan cel mare) poem dramatic în versurĭ. Musica de d-l D. G. Chiriak. Piesa aceasta s'a jucat pentru prima oară pe scena Teatrului naţional din Bucureştĭ în seara de 19 Noemvrie 1904 la representaţia de gală dată cu ocazia jubileului de 400 anĭ dela moartea lui Ştefan cel mare. Poemul e scris pe 62 paginĭ. Costă 1 coroană plus 10 banĭ porto.

Nr. 3 din »Revista Noastră« a apărut c'un variat şi frumos conţinut. Vedem în revistă lucrărĭ dela cei dintâiŭ scriitorĭ ai noştri. Esemplarul 20 banĭ. Toate aceste cărţĭ şi reviste se pot procura prin tipografia şi librăria A. Mureşianu Braşov.

Bibliografie.

»**Ramuri**«, revistă literară lunară ce apare în Craiova Nr. 2 pe Ianuarie 1907, are următorul cuprins: N. Iorga: Un izvor de viaţă uitată. G. Tutoveanu: Bicaz (poezie). N. Bănescu: O conferenţă la Craiova. St. Braborescu: Cântec. Şoapta (poezii). Em. Gârleanu: Părtaşul (schiţă). Maria Nicolau: Singurătate (poezie). A. Mândru: Spătarul (poezie). G. C. Ionescu: Suflete (nuvelă). T. Crâng: O Floare (poezie). N. Vulovici: Unui Luptător, Ctitorul (poezii). I. Boteni: Lăutarul. Toma Lazar: Despre traduceri şi arta naţională. D. Tomescu: Impotriva pensioanelor franţuzite. A. Calotescu: Populare. N. Bănescu, C. Ş. Făgeţel, T. C.: Cronica. In supliment: Vornicul Barbu Ştirbei fiul, cu soţia sa şi cu fiicele Ilinca şi Păuna.

Mulţumire publică.

(Fine.)

Lista IX. Nic. Rusu Muscal 1 cor. Eftimie Rusu 1 cor. Nic. Tampa 40 fil. George Boier 60 fil. Văd. Ana Tampa 40 fil. Văd. Elena Chivărar 60 fil. Văd. Elena Cathi 1 cor. George Neagoe 40 fil. Constandin Aldea 1 cor. Ioan Sîrbu 40 fil. Văd. Ioan Savu 40 fil. George Aldea 40 fil. Văd. Elena Cârstolovean 20 fil. Nicolae Bârsan 1 cor., Dumitru Vileci 1 cor., v. Maria Aldea 1 cor., v. Paraschiva Rusu 1 cor., George Arsu 1 cor., Ilie Sârbu 1 cor., v. Maria G. Onea 40 fil., Dumitru D. Puiu 1 cor., George Petrişor 2 cor., George Puiu 2 cor., George Uzoni 2 cor., George Paraschiv 2 cor., George Russu 2 cor., C. P. 2 cor., Vasile Perşenar 2 cor., Ioan Ţiţei 1 cor., Nicolae Rêşnovean 1 cor., George Duşa 1 cor., Ioan Moldovan 40 fil., George Ţiţei 1 cor., Maria Aldea 40 fil., v. Marina Rusu 1 cor., Ioan Popovici 1 cor., Elena Voicu 70 fil., George Aldea 1 cor., Efrosina Miou 1 cor., v. Maria Şelar 20 fil., Carolina Hager 1 cor., George Spătar s. 2 cor., Nicolae Lupu 2 cor., Iosif Pleşa 1 cor., Ioan Băltăreţ 1 cor., George Ghimbăşan 1 cor. Suma totală 46 cor., 90 fil.

Lista X. George Şerban 2 cor., Mihail Şincan 2 cor., Dumitru Enake 2 cor., George Blegu 1 cor., Bucur Aldea 1 cor., Nicolae Voicu Vulcănean s. 20 fil., Nicolae Voicu Vulcănean j. 1 cor., Ioan Lupu 2 cor., Ioan Pascovici 1 cor., N. N. 1 cor., Zosim Forir 1 cor., Vasile Vlădărean 1 cor., George Florea sen. 40 fil., George Florea jun. 40 fil., v. Marina Ghimbăşan 30 fil., Dumitru Ghimbăşan 40 fil., v. Reveica Târtoabă 40 fil., George Vlădărean 60 fil., Ioan Puiu 2 cor., Ioan Ferar 30 fil., Vasile Costea 1 cor., Dumitru Voina 60 fil., Maria G. Barbu 20 fil., Ioan Oltean sen., 1 cor., George Rusu 1 cor., Ioan Jinga 2 cor., George Aldea 40 fil., George Spătar 30 fil., v. Ana Spătar 40 fil., Nicolae Sandu 1 cor., Ioan Aldea 10 fil., Nicolae Marica 2 cor., Petru Pop 20 fil., George Constantin 2 cor., v. Elena Aldea 1 cor., Pavel Kaehler 60 fil., Ioan Cathi 2 cor., Ioan Cathi j. 2 cor., George Dulă 1 cor., Jordan Crăciun 40 fil., v. Floarea Crăciun 40 fil., Iosif Dumbravă 20 fil., Dumitru Jugănar 1 cor., N. Ghimbăşan 1 cor.. Marina Cârstea 2 cor., Const. Prişcu 1 cor., George Stroie 2 cor., George Voicu 1 cor., Maria Todor Resnoveanu 50 fil., Ioan Bârsan j. 1 cor., Petru Popovici 1 cor., v. Elena Muntean 60 fil., Istfán Stampel 1 cor., Vasile Lupu 1 cor., Ioan Muntean 80 fil., George Rucărean 1 cor., George Piperea 1 cor., Vasile Constandin 60 fil., Bruss Iohann 40 fil., Petru Florea 1 cor., Gavril Nestorică 1 cor., Ioan Aldea j. 1 cor. Karolina Kidol 50 fil., Suma totală 56 cor. 30 fil.

Lista XI. Dumitru Oprea 1 cor., Anastasia Lepşa 40 fil., Maria Preda 40 fil., Iosif Muntean 40 b., Iancu Bârsan 40 fil., Zosim Jugănar 2 cor., Marina Târtoabă 2 cor., Suma totală 6 cor., 60 fil.

Lista XII. N. N. 2 cor., Ioan Crăciun 1 cor., v. Maria Guţulan 40 fil., Ioan Mikiri 40 fil., Ana Găinar 1 cor., Elena Nicoi 40 fil., Paraschiva Michail 1 cor., Iordake Vălişor 1 cor., G. Voicu 2 cor., Isaila Károly 40 fil., Iosif Stancovici 40 fil., Iordan Pălişor 1 cor., Ana Calău 1 cor., Ilie Calĕu 1 cor., Elena Sibian 1 cor., Nicolae Pălişor 3 cor., Iordan Burdulea 2 cor., Axin Laslo 60 fil., Dumitru Pótóki 1 cor., Frosa V. Voicu 40 fil., Ion Pălişor 20 fil., Ilie Tănase 1 cor., George Mezei 2 cor., George Guşman 1 cor., N. N. 40 fil., Frosa Voicu 1 cor., Dumitru Găinar 1 cor., Susana Sibian 2 cor., Ana Sibian 60 fil., v. Maria Dobrin 40 fil., Paraschiva Voicu 40 fil., Neculae Preşmerian 1 cor., Ioan Voicu 1 cor. Suma totală 29 cor. 60 fil.

Dela tabla (vecinătatea) din Curmătură 20 cor. Suma generală a colectelor: 682 cor., 40 fil.

Aducem în numele sfintei noastre biserici vii mulţămiri tuturor acelora, cari cu inimă adevărat creştinească au contribuit pentru scopul cel sfânt al pictărei bisericei noastre.

In special nu putem întrelăsa a nu esprima deosebita noastră mulţămire prea stimatei doamne Elena Săbădeanu, presidenta reuniunei femeilor române din Braşov şi presidenta de onoare a reuniunei femeilor române din Braşovul-vechiu şi stimatei doamne Maria D. Furnica din Braşov-Scheiu pentru nobilul angajament de a colecta contribuiri pentru un scop atât de sfânt.

Totodată ne ţinem de o plăcută datorinţă a esprima mulţămiri şi d-lui Ioan Voicu maiestru zidar în loc, pentru cimentarea cu spesele proprii şi delăturarea igrăsiei din partea din jos a păreţilor esterni ai sfintei biserici.

Văpsitul, marmoratul şi pictarea bisericei noastre au fost executate spre satisfacţie generală a parochienilor prin d-nii pictori Kreutzer şi Romansky din Braşov.

Brasovul-vechiu, în 28 Dec. 1906.

Cu toată stima

Comitetul parochial dela biserica gr. or. a „Sfintei Adormiri“ din Braşovul-vechiu prin

Iosif Maximilian,
paroch şi preşed.

ECONOMIA.

Pluguri electrice.

Dacă ar învia un econom de pe la noi, care a murit mai înainte de asta cu o jumătate de veac şi ar vedea, că economii de astăzi sapă, samână, seceră şi îmblătesc cu maşini anume făcute pentru săvârşirea lucrurilor numite; dacă ar vedea mulţimea oraşelor şi a caselor din acelea, luminate cu lumină electrică; dacă ar mai vedea, că pe ici-colea oamenii au început a întrebuinţa puterea electrică, nu numai la mânarea biciclelor, automobilelor, tramvaelor, trenurilor ş. a., ci chiar şi la arat: ar crede că a venit pe altă lume şi nu tot pe aceea, în care a trăit şi el pănă la moarte. Da! da! Inaintăm cu paşi uriaşi pe toate terenele, în cât nu ştiu zău unde ne vom opri.

Incercarea cu conducerea puterii electrice dintr'o maşină dinamică într'alta, s'a arătat mai întâiu la espoziţiunea universală din Viena ţinută în aducerea acestei puteri. Ce e drept Iosif Popper încă la anul 1862, a scris o lucrare clasică pentru academia de ştiinţe din Viena, în care nu numai că a esplicat conducerea puterii electrice, dar a mai esplicat şi urmările aceleia pentru cultura omenimei.

In ziua de astăzi, în timpul trenurilor electrice din oraşele cele mari; în timpul când apa din cataracta dela Niagara, precum şi din alte cataracte, se întrebuinţează pentru producerea de electricitate, cu ajutorul căreia se iluminează apoi oraşele cele mari: s'ar putea bucura şi inginerul Iosif Popper, că ş'au văzut visul cu ochii, de oare-ce el toate acestea şi-le închipuia în mintea lui cea ageră mai înainte cu 40 de ani.

Dar ca mai toate lucrurile mari, aşa şi invenţiunea lui Popper a înaintat foarte încet. La anul 1878 a început a întrebuinţa puterea electrică Chretien şi Felix din Sarmaiz în Francia, cari adecă au început a-şi descărca şi ridica napii de zahar aduşi la fabrică, cu puterea electricităţii.

Napii se aduceau din câmp la fabrică pe anumite canale în nişte luntriţe, de unde apoi se ridicau cu anumiţi motori electrici în despărţămintele de sus ale fabricei, unde apoi se începea lucrarea lor. Spesele de lucrare ale fabricei s'au redus în urma acesteia cu 40% faţă de lucrările de mai înainte. Cu ajutorul electricităţii se puteau ridica pe zi 500 de tone de napi sau un milion de chilogrami.

La anul 1879 numiţii fabricanţi s'au decis, ca să întroducă şi aratul cu putere electrică. Aceasta hotărâre au luat-o ei din cauză, că au văzut, că maşina de abur stă mai mult timp în nelucrare. De aceea se cugetau ei, ca să folosească tot timpul, ce le stă la îndemână.

Maşina electrică era mânată de un motor de al lui Gramme, pe care-l conducea un curent electric, aşezat într'un cablu în câmp la o depărtare de 900 metrii. Faţă în faţă cu cablu erau aşezate două cară de câmp, amândouă provăzute cu dinamică. Carăle erau provăzute cu câte un aparat, pe care apoi se învârtea un drot în sus şi în jos. Fiecare drot trăgea câte un plug. Plugurile prin mişcările lor încolo şi încoace făceau câte două brazde. Aratul acesta se săvârsa foarte iute. La minut ele înaintau pe o distanţă de 20 metri, întocmai ca şi un plug de abor de ale lui Fovler cu o putere de 6 cai.

(Va urma).

MULTE ŞI DE TOATE.

Lucruri din toată lumea.

In toate băile (mine) din lume *3,300.000* băiaşi îşi câştigă pânea de toate zilele.

*

— Datoria oraşului *Londra* e de 220 milioane dollari.

*

In Australia, precum şi mai înlăuntrul Americei sudice mai trăesc astfel de seminţii, cari nu ştiu numĕra mai însus dela 6. In America sudică, între Rio Dace şi Rio Padro locueşte seminţia Botocuză, care afară de numărul unu (1), numai număralul „*mult*“ îl cunoaşte. Numerii 2, 3, 7, 1000, sau un milion tot cu numărul „mult“ îl ştie numi.

Dar nici popoarelor europene, conceptul despre numărat n'au fost aşa de estins, ca azi. Dovadă este, că poporul european în secolul al XIV nu cunoştea numele de „milion“, dar nici mai târziu nu era des întrebuinţat cuvântul „milion“. In secolul al XVI, cel mai vestit meşter numea *milionul*: *o miie de mii.* Numele de bilioane şi miliarde cu mult mai târziu au fost cunoscute Europenilor.

*

In ţinutul Austin (Texas, în America) s'a *desprimăvărat.* Pomii au înflorit.

*

Banii de argint, puşi în circulaţiune pe tot pământul, trag o cantitate de 100.000 tona.

*

Prima foaie, la Chinezi s'a tipărit. Se zice că *Foaia ţării* de 1500 ani apare.

*

Cămila duce pe spate o greutare de 1000 funţi, pe când calul abia 500. Cămila poate trăi 50 ani, calul numai 15.

*

Primii bani de hârtie la poporul chinez s'au tipărit, înainte de Christos cu 2697 ani. Pe faţa acestor bancnote era scris: numele emitentului, valoarea nominală cu cifre şi litere şi pe partea de din sus a bancnotei zicala: „Agoniseşte cât poţi şi cheltueşte cât mai puţin“.

— In Norvegia, bărbatul şi soţia pot călători pe tren cu preţul redus, adecă cu un bilet şi jumătate.

— Nu toate macaroanele vin din Italia. In oraşul Lyon din Francia anul trecut s'au fabricat macaroane în preţ de 38 milioane dollari.

*

Cât de tare e ghiaţa.

Când e ghiaţa pe râu groasă de 4 centimetri e destul de tare ca să ţie pe un om. Când e de 5 c. m. ţine pe un om cu cal cu tot; la 6 cm. e în stare să ţie 80 de boi, la 8 cem. poate să ţie patru regimente de infanterie, în pas încet. Ca să poată ţine un regiment de cavalerie urmat de 20—40 de tunuri uşoare îi trebue o grosime de 11—16 centimetri. Când are 20 c. m. ţine trei regimente de artilerie cu tunuri grele. Iar dacă are 40 cm. de grosime poţi clădi o casarmă pe ea. — Toate acestea le-au calculat ofiţerii de stat-major, cari au nevoe, în vreme de războiu, să ştie, dacă au de trecut peste râuri iarna câtă greutate poate ţinea ghiaţa.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor respons. interim.: **Victor Branisce.**

Banca Naţională a României.

Situaţiune sumară.

1906 28 Ianuarie.	Activ	1907 20 Ianuarie.	1907 27 Ianuarie.
107.700,389	76575389 Reser. metal. aur 82165869 / 31125000 „ Trate aur 34830000	117.054,092	116.995,869
1.379,865	Argint şi diverse monede	937,260	968,605
51.606,474	Portofoliu Român şi străin. . . .	59.725,647	60.256,429
24.496,125	*Impr. contra efec. publice 8722300 / „ „ „ în cont-corent 22460202	31.410,482	31.182,502
11.999.924	Fondurĭ publice	11.999,924	11.999,924
14 983,507	Efectele fondului de reservă . . .	15.931.524	15.931.524
2 914,292	Efect. fond. de amort. imob. şi mater.	3.270,121	3 270,121
5.766,623	Imobile	5 881,772	5.881,907
600,522	Mobilier şi Maşinĭ de Imprimerie .	610,464	610,668
220.064	Cheltueli de Administraţiune . . .	141,070	199 598
85.051,792	Depozite libere	85.324,633	87.936 433
—	„ „ & provizorii . . .	60,000	60 000
19.804,344	Compturĭ-curente	15.321,209	15.994,287
26.181,805	Compturĭ de valorĭ	18 355 605	17.635,341
352 705,726		366.023.803	368.923,208

1906 28 Ianuarie.	Pasiv	1907 20 Ianuarie.	1907 27 Ianuarie.
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
21.034,186	Fond de rezervă	22.697,129	22.697,129
3.105,044	Fondul amortis. imob. şi material .	3 343,012	3.343,012
231.300,870	Bilete de Bancă în circulaţiune . .	242 399 530	242.620 360
213,834	Dobânzĭ şi beneficii diverse . . .	199,499	266.274
85.051,792	Depozite de retras	85.324,633	87.936,433
—	„ „ „ & provizorii . .	60,000	60,000
—	Compturi curente	—	—
352 705,726	Scomptul 5%.	366.023 803	368 923.208

* Dobânda 5%.

Sz. 48.
vhtó. 1907.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. járásbiróságnak 1906 évi V. 1965 számu végzése következtében Dr. Leményi Jenő ügyvéd által képviselt „Sercaiana“ tak. pénztár javára Lindner Péter s neje ellen 640 K — fil. s jár. erejéig 1907 évi januar hó 5-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 851 kor. — fill-re becsült következő ingóságok, u. m.: butorok és gépek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbiróság 1906 évi V. 1965/2 sz. végzése folytán 640 kor. — fill. tőkekövetelés, ennek 1906 évi Február hó napjától járó 6% kamatai, váltódij és eddig összesen 94 kor. 65 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig alperesek lakásán Hosszu-útcza 176 sz. a. leendő eszközlésére 1907 évi Március hó 5-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassóban 1907 évi Februar hó 12 napján.

Tankó János,
kir. bir. végrehajtó.

2745,1—1.

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Februarie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%.	113 95
Renta de corone ung. 4% . . .	95.35
Impr. căil. fer. ung. în aur $3^1/_2$% .	84 45
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	95 05
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	96.10
Impr. ung. cu premiĭ	201 50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	151.50
Renta de hârtie austr. $4^1/_{10}$ . . .	99.10
Renta de argint austr. $4^2/_{10}$ . . .	99.05
Renta de aur austr. 4%	117 25
Renta de coróne austr. 4% . . .	99.05
Bonurĭ rurale ungare $3^1/_2$% . . .	89 20
Losurĭ din 1860 . . , ...	155.10
Acţiĭ de-ale Băncei ung. de credit	17 61
Acţiĭ de-ale Băncei austr. de credit	837 —
Acţiĭ de-ale Băncei austro-ung. .	683 75
Napoleondorĭ.	19.09
Mărcĭ imperiale germane . . .	117 $57^1/_2$
London vista	241 20
Paris vista.	95.45
Note italiene.	95.40

Cursul pieţei Braşov

Din 13 Februarie n. 1907.

	Cmp.		Vênd.
Bancnote rom.	18. 92		18 96
Argint român	18.80	„	18.84
Napoleondori.	18.94	„	19 —
Galbeni	11.20	„	11.45
Mărcĭ germane	117.20	„	117 30
Lire turcescĭ	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albine 5%	101.—	„	102.—
Ruble Rusescĭ	2.53	„	2.58

Imprumut hipotecar.

dela cassa de păstrare generală din Sibiiu.

(Allgemeine Sparkassa.)

Cassa generală de păstrare din Sibiiu acordă împrumuturi hipotecare pe lângă replătire de anultăţi de ½ an (capital şi interese laolaltă) cu următoarele condiţiuni:

A. 5%¼ interese la împrumutul minimal de 20.000 coroane:
a) **la replătirea în 41 ani**
în 82 rate de ½ an cu K. 29.60 pentru fie-care 1000 coroane,
b) **la replătirea în 35 ani**
în 70 rate de ½ an cu K. 31.08 pentru fie-care 1000 coroane.

B. 5½% interese la împrumutul minimal de 10.000 coroane:
a) **la replătirea în 44½ ani**
în 89 rate de ½ an cu K. 30.01 pentru fie-care 1000 coroane,
b) **la replătirea în 27½ ani**
în 55 rate de ½ an cu K. 35 07 pentru fie-care 1000 coroane.

C. 5¾% interese la împrumutul minimal de 3000 coroane:
a) **la replătirea în 40 ani**
în 80 rate de ½ an cu K. 31 84 pentru fie-care 1000 coroane.
b) **la replătirea în 25 ani**
în 50 rate de ½ an cu K. 37.47 pentru fie-care 1000 coroane,
c) **la replătirea în 10 ani**
în 20 rate de ½ an cu K. 65.05 pentru fie-care 1000 coroane.

D. 6% interese la împrumutul minimal de 1000 coroane:
a) **la replătirea în 32 ani**
în 64 rate de ½ an cu K. 34.98 pentru fie-care 1000 coroane,
b) **la replătirea în 23 ani**
în 46 rate de ½ an cu K. 39.81 pentru fie-care 1000 coroane,
c) **la replătirea în 18 ani**
în 36 rate de ½ an cu K. 45.05 pentru fie-care 1000 coroane,
d) **la replătirea în 15 ani**
în 30 rate de ½ an cu K 50.09 pentru fie care 1000 coroane.

Impramuturile se plătesc — afară de subtragero de 1% proviziune odată pentru totdeauna — în suma întreagă.

Rugări pentru împrumuturi mijloceşte Agentura Principală a Băncei Gen. M. de Asigurare „Transilvania" în Braşov Strada Mihael Weiss nr. 24.

2—12.2801.

Institut indigen!

Banca de asigurare „TRANSILVANIA"

SIBIIŬ, Strada Cisnădiei nr. 5.

Fondată la 1868. **Edificiile proprii.**

Primesce în condiţiunî favorabile:

asigurărî contra focului şi explosiunilor,
asigurărî de viaţă şi de rente viagere,
asigurărî contra furtului prin spargere,
asigurărî de accidente şi de sticlă.

Valorî asigurate 105 milióne coróne.

Despăgubiri prestate 7 milióne coróne.

Fondurî de reservă şi garanţie 2 milióne coróne.

Informaţiunî dela Direcţiune în Sibiiu şi prin agenturile principale din Arad, Bistriţa, Braşov, Cluj, cum şi prin subagenţiî din tóte comunele mai marî.

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Braşov, Strada Porţii Nr. 3.

vis-à-vis de Băcănia Stéua Roşie.

Recomandă Onor. public la casurî de mórte, aşeḑământul sĕu de înmormêntare bogat asortat in carî tóte obiectele, atât sortele mai de rênd, cât şi cele mai fine, se pot căpăta **cu preţurî ieftine.**

Comisiune şi **depou de sicriurî** de **metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor** de **lemn,** de **metal** şi **imitaţiunî** de **metal** şi de **lemn** de **stejaru.**

Depou de **cununî** pentru monumente şi **plantici** cu preţurile cele mai moderate.

Representanţă de monumente de **marmură**, caré **funebre proprii cu 2 şi cu 4 cai,** precum şi un **car funebru** vênĕt, pentru **copii,** precum şi cioclii.

Comande întregi se esecută **prompt şi ieftin,** iau asupră-mi şi **transporturî de morţi în străinătate.**

La casurî de mórte a se adresa la

17—* **E. Tutsek.**

Cărbuni de lemn

în cantităţi mari

se caută spre cumpărare.

Oferte sub adresa: **„Dauernder Abnehmer 2007"**

primeşte:

RUDOLF MOSSE, Wien I. Seilerstätte 2.

Cruce séu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. **Nu e mijloc secret.**

Vindecă şi înviorézǎ **pe lângă garanţie.**

Deosebită atenţiune e a se da împrejurăriî, că acest aparat vindecă boale vechî de 20 anî.

Aparatul acesta vindecă şi folosesce contra: durerilor de cap şi dinţî, migrene, neuralgie, impedecarea circulaţiunei sângelui, anemie, ameţelî, ţiuiturî de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, audul greu, sgârciurî de stomac, lipsa poftei de mâncare, receală la mâni şi la picióre, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influenţa, insomnie, epilepsia, circulaţia neregulată a sângelui şi multor altor bóle, carî la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate încurse din tóte părţile lumii, carî preţuesc cu mulţămire invenţiunea mea şi ori-cine póte examina aceste atestate* Acel pacient. care în decurs de 45 ḑile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atenţiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis s ĕse confunde cu aparatul „Volta", de óre-ce „Ciasul-Volta"* atât în Germania cât şi în Austro-Ungaris a fost *oficios oprit,* fiind nefolositor. **pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat şi cercetat. Deja ieftinătatea crucei male elecîro-magnetice o recomandă îndeosebî**

Preţul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburî, carî nu sunt mai vechî de 15 anî.

Pretul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii şi femei de constituţie fórte slabă.

Expediţie din centru şi locul de vêndare pentru ţêră i streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, **Strada VADÁSZ 42 A./E. colţul strada Kálmán.**

TIPOGRAFIA A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕḑut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint şi colori.	REGISTRE şi IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciurî.
CĂRŢI DE SCIINŢA, literatură şi didactice	BILANŢURI.
STATUTE.	*Compturi, Adrese, Circulare, Scrisorî.*
FOI PERIODICE.	*Couverte, în tótă mărimea.*
BILETE DE VISITĂ diferite formate.	TARIFE COMERCIALE, *INDUSTRIALE, de HOTELURI şi RESTAURANTE.*
PROGRAME ELEGANTE.	PREŢURÎ-CURENTE ŞI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ după dorinţă şi în colorî.	BILETE DE INMORMÊNTARI.
ANUNŢURÎ.	

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul,** îndĕrĕpt în curte. — **Preţurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.